

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์เรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อครัวเรือนยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์สภาพแวดล้อมของครัวเรือนยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 3 เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์เรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ที่เหมาะสมและเป็นไปได้

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 4 เพื่อยืนยันยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์เรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลและสภาพครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจน และครัวเรือนพ้นความยากจน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส สถานะในครอบครัว และจำนวนสมาชิกภายในครัวเรือน โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ คือ ความถี่ และร้อยละ ดังตาราง 8-12

ตาราง 8 ค่าร้อยละของเพศผู้ตอบแบบสอบถามครัวเรือนยากจน และครัวเรือน
 ฟื้นความยากจน

(n=60)

เพศ	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนฟื้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	21	70.00	25	83.33
หญิง	9	30.00	5	16.67
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนเป็นเพศชาย
 จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 และรองลงมาเป็นเพศหญิงจำนวน 9 คน คิดเป็น
 ร้อยละ 30.00 และสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนฟื้นความยากจนเป็นเพศชาย
 จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 และรองลงมาเป็นเพศหญิงจำนวน 5 คน คิดเป็น
 ร้อยละ 16.67

ตาราง 9 ค่าร้อยละอายุของผู้ตอบแบบสอบถามครัวเรือนยากจน และครัวเรือนฟื้นความ
 ยากจน

(n=60)

อายุ	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนฟื้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
18 - 30 ปี	3	10.00	6	20.00
31 - 40 ปี	12	40.00	9	30.00
41 - 50 ปี	9	30.00	9	30.00
51 - 60 ปี	6	20.00	6	20.00
61 ปีขึ้นไป	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนอายุ 31-40 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 อายุ 41-50 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 อายุ 51-60 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และอายุ 18-30 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และไม่พบผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนพ้นความยากจนอายุ 31-40 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 อายุ 41-50 ปี จำนวน 9 คนคิดเป็นร้อยละ 30.00 อายุ 18-30 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 อายุ 51-60 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และไม่พบผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป

ตาราง 10 ค่าร้อยละสถานภาพสมรสของผู้ตอบแบบสอบถามครัวเรือนยากจน และครัวเรือนพ้นความยากจน

(n=60)

สถานภาพสมรส	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	-	-	-	-
สมรส/อยู่ด้วยกัน	25	83.33	29	96.67
หย่าร้าง	1	3.33	1	3.33
หม้าย	4	13.33	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนมีสถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกัน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมามีสถานภาพเป็นหม้าย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และสถานภาพหย่าร้าง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนพ้นความยากจนมีสถานภาพสมรส/ อยู่ด้วยกัน จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 96.67 รองลงมามีสถานภาพหย่าร้าง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 และไม่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มมีสถานภาพโสด

ตาราง 11 ค่าร้อยละสถานภาพในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถามครัวเรือนยากจน
และครัวเรือนพ้นความยากจน

(n=60)

สถานะภาพใน ครัวเรือน	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หัวหน้า	25	83.33	26	86.67
สมาชิก	5	16.67	4	13.33
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนมีสถานภาพเป็นหัวหน้าครัวเรือน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 และมีสถานภาพเป็นสมาชิกภายในครัวเรือน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนพ้นความยากจนมีสถานภาพเป็นหัวหน้าครัวเรือน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 12 ค่าร้อยละจำนวนสมาชิกภายในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถามครัวเรือน
ยากจนและครัวเรือนพ้นความยากจน

(n=60)

จำนวนสมาชิก ภายในครัวเรือน	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 2 คน	-	-	-	-
3 - 5 คน	10	33.30	24	80.00
6 คน ขึ้นไป	20	66.70	6	20.00
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนมีจำนวนสมาชิกภายในครัวเรือน 6 คนขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70 และมีสมาชิกภายในครัวเรือน 3-5 คน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนพ้นความยากจนมีจำนวนสมาชิกภายในครัวเรือน 3-5 คน จำนวน 24 คน คิดเป็น

ร้อยละ 80.00 และมีสมาชิกภายในครัวเรือน 6 คนขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และไม่พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มที่มีสมาชิกภายในครัวเรือน 1-2 คน

สรุป ข้อมูลลักษณะบุคคลและสภาพครัวเรือนผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนหมู่บ้านน้ำออกฮู ครัวเรือนยากจนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 70) อายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 40) สถานภาพสมรสอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 83.33) เป็นหัวหน้าครัวเรือน (ร้อยละ 83.33) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-5 คน (ร้อยละ 33.30) ส่วนครัวเรือนพันความยากจนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 83.33) อายุ 31-40 ปีและ 41-50 ปี (ร้อยละ 30 เท่ากันทั้งสองช่วงอายุ) สถานภาพสมรสอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 96.67) เป็นหัวหน้าครัวเรือน (ร้อยละ 86.67) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-5 คน (ร้อยละ 80)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อครัวเรือนยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว

จากบริบทแนวทางการพัฒนาประเทศของ สปป.ลาว ที่เน้นด้านเศรษฐกิจ เป็นสำคัญด้วยการสร้างรายได้เป็นอันดับหนึ่ง เป็นการพัฒนาจากบนลงล่างแบบเน้นรัฐ เป็นศูนย์กลาง (Top-Down with State-Centered Development) โดยการบริหารการพัฒนา ถูกกำหนดมาจากรัฐบาลกลางว่าจะพัฒนาอะไร และพัฒนาอย่างไร แต่เพื่อให้เกิดการบูรณาการการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนด้วยแนวทางการพัฒนาของการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นมุมมองจากล่างขึ้นบนแบบเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Bottom-Up with People-Centered Development) ซึ่งไม่ขัดแย้งกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐ แต่จะเป็นการเสริมซึ่งกันและกันให้เกิดการพัฒนาที่สมดุล (Balanced Development) ตามแนวทางการพัฒนาแบบคู่ขนาน (Dualistic Development) เนื่องจากการพัฒนาที่เน้นการยกระดับแต่รายได้เป็นจุดสำคัญเป็นมุมมองระดับมหภาค คือ ระดับประเทศ อาจจะทำให้เกิดช่องว่างระหว่างรายได้ เกิดความเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างคนรวยกับคนจนขึ้นได้ หากไม่ควบคุมการกระจายรายได้ให้ดีเพียงพอ การพัฒนาที่เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางเป็นมุมมองระดับท้องถิ่นหรือชุมชน ที่เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ซึ่งเป็นรากฐานของประเทศ หากรากฐานเข้มแข็งก็ทำให้ประเทศมีความแข็งแกร่ง เป็นการเสริมการพัฒนาชนบทของรัฐบาลลาวที่ต้องการให้ชนบทได้รับการพัฒนาให้มีความเข้มแข็ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้อยู่ประกอบด้วย 1) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อครัวเรือนยากจน จากการสนทนากลุ่มกับตัวแทนครัวเรือนยากจน จำนวน 30 ครัวเรือน และตัวแทนครัวเรือนพื้นความยากจน จำนวน 30 ครัวเรือน จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้เชี่ยวชาญภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก รวมทั้งสิ้นจำนวน 65 คน และ 2) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อครัวเรือนยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวแทนครัวเรือนยากจนจำนวน 30 ครัวเรือน และกลุ่มตัวแทนครัวเรือนพื้นความยากจน จำนวน 30 ครัวเรือน รวมทั้งสิ้นจำนวน 60 ครัวเรือน โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ คือ ความถี่ และร้อยละ

2.1 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และตัวแทนของครัวเรือนหมู่บ้านน้ำออกสู ผู้ให้ข้อมูลหลัก เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อครัวเรือนยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ได้แก่

ด้านการศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อครัวเรือนยากจนเมืองบัวละพา แขวงคำม่วนในด้านการศึกษามีผู้กล่าวถึงปัญหา และสาเหตุที่ทำให้ครัวเรือนมีความยากจน รายละเอียดดังนี้

1. ครัวเรือนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง การที่สมาชิกในครัวเรือนไม่ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีสาเหตุสำคัญมาจากการขาดแคลนพาหนะในการเดินทาง ดังคำกล่าวของชาวบ้านและเจ้าหน้าที่พัฒนาหมู่บ้านที่ว่า

“ระยะทางไปโรงเรียนก็มีส่วนในการทำให้ลูกหลานเข้าไม่ถึงการศึกษาอย่างเต็มที่ โดยสาเหตุมาจากรายได้ ขาดยานพาหนะ ถนนหนทาง ทางบ้านส่งลูกหลานไปเรียนไม่ได้มีรถลา มั่นลำบากหลาย ไกลก็ไกล ถนนก็ไม่ดีเป็นดินแดง เป็นหลุมเป็นบ่อ ยี่งฝนตกก็โคลนหลาย เป็นห่วงเด็ก ๆ ด้วย เห็นว่ามั่นลำบากหลาย ก็เลยบ่ให้ไปโรงเรียน” (คำห้ำ, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

“ถ้าจะเรียนต่อชั้นมัธยมตอนต้น โรงเรียนก็อยู่ห่างไกล อยู่ในตัวอำเภอ รถประจำทางก็ไม่มี ถ้าจะใช้รถจักรยานก็ยาก ต้องขี่จักรยานระยะทางไป-กลับประมาณ 54 กิโลเมตร ลำบากหลายก็เลยหยุดความคิดให้ลูกหลานเข้าเรียนต่อ”

(บั้ง พาสีอนวงษ์, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

2. ขาดการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นปัญหาด้านการศึกษาของลูกหลานชาวบ้านน้ำออกสูทที่ไม่สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นมีสาเหตุสำคัญมาจากโรงเรียนตั้งอยู่ห่างไกลมากทำให้การพัฒนาศักยภาพของลูกหลานไม่สามารถเพิ่มขึ้นได้ ดังคำกล่าวของเจ้าหน้าที่พัฒนาหมู่บ้านดังนี้

“เราคิดว่าการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเราเห็นคนที่ศึกษาสูงขึ้น มีงานทำดี มีเงินเดือนใช้ แต่งตัวงาม มีบ้านสวย มีรถขับ อยากส่งลูกหลานเรียนแต่เงินก็ไม่มี หาเข้ากินค่า อาชีพไม่มั่นคง รายได้ก็ไม่แน่นอน แล้วจะเอาเงินที่ไหนไปเป็นค่าใช้จ่ายให้กับลูกหลาน ทั้งสมุด ดินสอ ชุดนักเรียน และก็ต้องจ่ายเงินบำรุงโรงเรียนนำก็เลยทำให้บ่ได้ส่งลูกไปเรียน” (คำหล้า, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

“ให้ลูกเรียนจบแค่ ป.5 พอแล้ว ซึ่งสาเหตุมาจากรายได้ไม่เพียงพอต่อการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น โรงเรียนตั้งอยู่ห่างไกลจากหมู่บ้านด้วยและขาดแคลนยานพาหนะในการเดินทาง” (ปิง พาสีอนวงษ์, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

3. สภาพแวดล้อม อาคารเรียน ห้องเรียนไม่อยู่ในสภาพการใช้งานได้ดี การขาดแคลนงบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนให้เกิดการจัดการศึกษาที่เหมาะสม แต่ในพื้นที่บ้านน้ำออกสูทยังไม่ได้รับการสนับสนุนที่เพียงพอโดยเฉพาะการจัดสภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษา สภาพอาคารเรียน ห้องเรียน ที่มีสภาพชำรุดทรุดโทรมรวมถึงขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลหลัก ดังนี้

“ทางหน่วยงานภาครัฐได้มองเห็นปัญหาของประชาชนด้านการศึกษา โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมที่ไม่สามารถอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน เช่น อาคารเรียน รวมทั้งห้องเรียนมีสภาพทรุดโทรมเพราะก่อสร้างด้วยไม้ เพื่อป้องกันแดด ป้องกันฝน (ไม่ได้ทำอย่างถาวร) และพื้นห้องเรียนเป็นดินแดง เวลาฝนตกทำให้ห้องเรียนมีน้ำท่วมขัง และนี่คือสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อ การเรียนการสอน ผู้สอนก็สอนอย่างไม่มีความสุขรวมทั้งนักเรียนด้วย (แก้วละคร วรสาร, สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2560)

“เป็นห่วงลูกหลานที่มาเรียนกลัวได้รับอันตรายจากอาคารเรียนที่ไม่ได้แข็งแรง เวลาพายุ ฝนตกลงมาอย่างหนัก อาคารลั่นสะเทือน ไม่รู้จะถล่มลงมาตอนไหน ฝาอาคารก็เอากะดานมาตอกใส่พออยู่ได้” (ปิง พาสีอนวงษ์, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

“โรงเรียนไม่มีห้องน้ำเลย เวลาปวดท้องหนัก ต้องไปปล่อยทุกข์
ในป่าซึ่งมีสภาพเป็นป่าดงดิบ มีสัตว์ที่มีพิษมากมายอาศัยอยู่ นักเรียนต้องใช้ความระมัดระวัง
อย่างยิ่ง” (คำห้ำ, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

4. การขาดทุนทรัพย์ในการส่งลูกหลานเข้าศึกษาในโรงเรียน มีสาเหตุ
มาจากการที่ชาวบ้านไม่มีรายได้ที่มั่นคง และการไม่มีอาชีพที่ถาวร ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้
ลูกหลานของชาวบ้านนี้ออกสูขาดการศึกษาที่สูงขึ้นเป็นผลมาจาก ชาวบ้านขาดรายได้
โดยมีอาชีพที่ไม่มั่นคง ดังคำกล่าวของปราชญ์ชาวบ้านที่ว่า

“ทางบ้านให้ลูกเรียนจบ ป.5 แล้ว อยากให้ลูกมีโอกาสเรียนสูงขึ้น
ถึงชั้นมัธยม หรือสูงขึ้นกว่านั้น กะคิดว่าลูกจะได้งานทำดีขึ้น ลีได้มีเงินเดือนดี ๆ แต่กะทำ
ไม่ได้ เพราะทางครอบครัวจนหลาย ทำงานทุกวันเพื่อประทังชีวิตไปวัน ๆ มันก็ยากแล้ว
เงินกะหายาก (คำห้ำ, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

5. การขาดแคลนครูเฉพาะวิชาเอก จากการบรรจุครูไม่ตรงตาม
ความต้องการของโรงเรียน ส่งผลให้การจัดการศึกษาที่โรงเรียนยังไม่เป็นไปตามคุณภาพ
การศึกษาสเหตุสำคัญมาจากการบรรจุครูไม่ตรงวิชาเอกที่เปิดสอน ทำให้ครูทำหน้าที่
สอนหลากหลายวิชา ทำให้คุณภาพการสอนไม่ดีพอ ดังคำกล่าวที่ว่า

“การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนไม่ได้ทำตามกฎเกณฑ์
หรือระเบียบ เช่น ครู 1 คน ต้องสามารถสอนหลากหลายวิชา และหลายระดับชั้นได้
หรือบางครั้งวิชาที่สอนไม่ตรงกับสาขาที่เรียนมา ก็ต้องสอนได้ เพราะโรงเรียนของเรา
มีจำนวนครูไม่เพียงพอ” (คำสุก แพงไชยะวง, สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2560)

“เด็กนักเรียนที่เรียนจบประถมศึกษา ชั้นป.1-ป.2 มาแล้วแต่โดย
ส่วนใหญ่ไม่มีความสามารถในการอ่านและเขียนภาษาลาวได้เท่าควร เพราะครูไม่มีความรู้
ในภาษาลาวเพียงพอ” (แก้วละคร วรสาร, สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2560)

สรุป ปัจจัยที่ส่งผลต่อความยากจนของครัวเรือน เมืองบัวละพาด้านการศึกษามีสาเหตุมาจากการขาดแคลนพาหนะที่ใช้ในการเดินทางโรงเรียนตั้งอยู่ห่างไกลจากหมู่บ้าน
งบประมาณไม่เพียงพอการไม่มีรายได้ที่มั่นคง และการไม่มีอาชีพที่ถาวรและการบรรจุครู
ไม่ตรงตามความต้องการของโรงเรียน

ด้านสาธารณสุข

ปัจจัยที่ส่งผลต่อครัวเรือนยากจนเมืองบัวละพา แขวงคำม่วน ได้มีผู้กล่าวถึง ดังนี้

1. ครัวเรือนที่ไม่ได้รับการรักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการไม่มีสถานบริการทางการแพทย์หรือร้านขายยาในชุมชน เมื่อเจ็บป่วยต้องออกไปรับการรักษาในโรงพยาบาลที่อยู่ห่างไกล ดังคำกล่าวของผู้ใหญ่บ้านและชาวบ้านน้ำออกฮู ดังนี้

“เวลาเจ็บป่วยที่ไม่รุนแรง พวกเขาก็ช่วยเหลือตัวเองก่อน แต่กรณีเจ็บป่วยรุนแรงต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลใหญ่ สุขศาลา อาจไม่ทันการเพราะระยะทางจากหมู่บ้านเข้าตัวเมืองห่างไกล ถนนหนทางมีความลำบาก ถนนลูกรัง เป็นหลุมเป็นบ่อ ทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งเสียชีวิตซึ่งสาเหตุมาจากไม่มีสถานอนามัยที่ทั่วถึง ไม่มีแพทย์เฉพาะทางในหมู่บ้าน และขาดความรู้เบื้องต้นในการรักษา” (ป้ง พาสีอนวงษ์, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

“ถ้าหมู่บ้านเรามีสุขศาลาก็ถือว่าดีอย่างยิ่งเพราะเวลาเจ็บป่วยก็อยากได้รับการรักษาทันที่ ไม่อยากป่วยนาน ป่วยเรื้อรัง ทำให้หาเงินไม่ได้” (คำหล้า, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

2. ครัวเรือนขาดความรู้ความเข้าใจในการอุปโภคและบริโภค การขาดความรู้ความเข้าใจของชาวบ้านในการอุปโภค บริโภค ทำให้ประชาชนเกิดการเจ็บป่วย มีสาเหตุมาจากการไม่รู้หนังสือ ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ และ ดังมีคำกล่าวของชาวบ้านละเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ ดังนี้

“ความเจ็บป่วยส่วนหนึ่งมาจากการกินยาที่หมดอายุแล้ว กินไม่ถูกตามคำแนะนำของหมอ เพราะอ่านหนังสือไม่ออก เช่น ยาหมดอายุก็ไม่รู้ หมอเขียนคำแนะนำก็ทำตามไม่ได้ เลยทำให้เจ็บป่วยไม่ทุเลา แถมยังเพิ่มโรคมาอีกสาเหตุมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจ ไม่มีหน่วยการแพทย์เคลื่อนที่เข้ามาให้ความรู้ เข้ามาตรวจสุขภาพประจำปี” (คำหล้า, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

“ความจำเป็นในการดูแลตนเองด้านสุขภาพในเบื้องต้นของประชาชนเป็นสิ่งจำเป็นมาก บางครั้งคนดี ๆ กลายเป็นคนพิการได้ถ้าไม่ได้รับการรักษาที่ถูกต้อง เมื่อเป็นคนพิการแล้วก็ไม่สามารถหาเงินมาจุนเจือครอบครัวได้ เป็นภาระลูกหลานหน่วยงานภาครัฐก็ต้องทำให้ประชาชนรู้จักดูแลตนเองเบื้องต้นกรณีเจ็บป่วยไม่รุนแรง

แต่จำเป็นต้องมีแพทย์ประจำในหมู่บ้าน ซึ่งควรมีการอบรมให้ความรู้เบื้องต้นกับการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นกับการอุปโภคและบริโภคในหมู่บ้าน ในเรื่องของการกินยาด้วย” (แก้วละคร วรสาร, สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2560)

3. การไม่มีอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์และยารักษาโรคที่เพียงพอสาเหตุสำคัญมาจากการขาดงบประมาณสนับสนุนดังกล่าวต่อไปนี้

“หน่วยงานภาครัฐทราบถึงปัญหาข้อนี้ว่าหมู่บ้านควรมีสุขาตลา มีแพทย์เฉพาะทางมาประจำ เพื่อช่วยเหลือชุมชนได้ แต่ภาครัฐเองยังมีงบประมาณไม่เพียงพอเพื่อนำมาสนับสนุนการสร้างสุขาตลา หรือให้มีแพทย์เฉพาะทางมาประจำ” (เค็ง พะกุ่มพน, สัมภาษณ์, 24 มิถุนายน 2560)

สรุป ปัจจัยที่ส่งผลต่อความยากจนของครัวเรือน เมืองบัวละพา ด้านสาธารณสุข มีสาเหตุมาจากไม่มีสถานีอนามัยประจำในหมู่บ้าน และไม่มีการสนับสนุนเพียงพอในการสนับสนุน

ปัญหาด้านอาหาร

ปัจจัยที่ส่งผลต่อครัวเรือนยากจนเมืองบัวละพา แขวงคำม่วน ได้มีผู้กล่าวถึง ดังนี้

1. ขาดการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะการสนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ทำมาหากินทั้งนี้สาเหตุมาจากงบประมาณของภาครัฐสนับสนุนไม่เพียงพอ ซึ่งมีคำกล่าวของชาวบ้าน ว่า

“บางครัวเรือนเป็นโรคขาดสารอาหาร เพราะมีอาหารไม่เพียงพอ บางวันมีอาหารกิน แต่บางวันก็ไม่มีเพียงพอ อดมือกินมือก็มี อดอยากมีเงินซื้ออาหารดี ๆ กิน แต่อดอยาก จึงหากินตามมีตามเกิด สาเหตุมาจากไม่มีงบประมาณจากภาครัฐมาช่วยเหลือ” (แก้วละคร วรสาร, สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2560)

“หน่วยงานภาครัฐควรเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนเมล็ดพันธ์พืช พันธุ์สัตว์ที่ทนต่อสภาพอากาศที่มีความร้อนสูงในช่วงฤดูแล้ง และในช่วงฤดูหนาว บ้านน้ำออกสูงจะมีอากาศเย็นมาก เพราะพวกชาวบ้านไม่มีเงินพอเพื่อจะจ่ายซื้อสิ่งเหล่านี้”

2. ขาดระบบชลประทานที่ทั่วถึง มีผู้กล่าว ดังนี้

ระบบชลประทานมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อชาวบ้าน ที่จะทำให้มีแหล่งน้ำเพียงพอเพื่อใช้ในการเกษตร อุปโภคและบริโภค แต่หมู่บ้านน้ำออกสู่อ่างยังไม่มียระบบชลประทาน ทำให้ส่งผลกระทบต่อการทำเกษตรที่ได้ผลผลิตไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ดังมีผู้กล่าว ดังนี้

“การขาดแคลนอาหาร เช่นการปลูกพืชผัก ทำฟาร์ม จำเป็นต้องมีแหล่งน้ำที่เพียงพอ แต่หมู่บ้านน้ำออกสู่อ่างยังไม่มียระบบชลประทาน ทำให้ไม่สามารถนำน้ำมาใช้เพื่อทำการเกษตรได้” (แก้วละคร วรสาร, สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2560)

“หากไม่มียระบบชลประทาน การทำเกษตรของชาวบ้านมีความลำบากมากเพราะต้องไปเอาน้ำที่อยู่ห่างไกลจากหมู่บ้าน ทำให้ไม่สามารถปลูกผักได้เป็นจำนวนมาก และจะเลี้ยงวัวควายก็ยาก เพราะไม่มีแหล่งน้ำสำหรับให้ดื่มกิน เมื่อไม่สามารถเพิ่มผลผลิตได้จึงทำให้ปริมาณการผลิตไม่เพียงพอ การกินอยู่จึงมีความลำบาก บางครั้งถึงกับล้มป่วยเพราะเป็นโรคขาดสารอาหาร” (ปิง พาสีอนวงษ์, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

3. ขาดผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำ

การทำเกษตรของชาวบ้านยังไม่เพียงพอ ไม่สามารถเพิ่มผลผลิตได้เนื่องจาก ไม่มีความรู้ และขาดผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำ ดังคำกล่าว ต่อไปนี้

“อยากปลูกผักให้ได้ผลผลิตมากเพียงพอเพื่อไว้กิน ถ้าเหลือก็อยากไว้ขาย แต่ไม่รู้จะเพิ่มผลผลิตอย่างไร ไม่รู้แนวทางการทำเกษตรว่าทำอย่างไร ผลผลิตที่ออกมาจึงจะเพียงพอ ไม่เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามาให้ความช่วยเหลือหรือให้คำแนะนำ ก็เลยปลูกตามกำลังและความรู้ความสามารถของตอนที่มืออยู่” (คำหล้า, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

“อยากปลูกผักปลอดสารพิษไว้กินเอง แต่เห็นว่าต้นทุนสูง ต้องซื้อปุ๋ยมากาง ทำระบบไม่ให้แมลงมาทำลายผัก ก็เลยทำไม่ได้ หน่วยงานภาครัฐก็ไม่ได้เข้ามาสนับสนุน หรือให้เงินกู้ ดอกเบี้ยต่ำ หรือถ้าจะดี ปลอดดอกเบี้ย ถ้ามีโครงการนี้ชาวบ้านสามารถลืมตาอ้าปากได้ แถมได้กินอาหารดี ไม่มีสารพิษด้วย” (ปิง พาสีอนวงษ์, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

4. การขาดการจัดสรรที่ดินทำกิน

“ปัญหาด้านอาหาร ของชาวบ้านที่ส่วนใหญ่ คือผลิตอาหาร ไม่เพียงพอต่อความต้องการ เพราะมีที่ดินทำกินจำกัด หน่วยงานภาครัฐได้มีการจัดสรร ที่ดินทำกินให้ชาวบ้านแต่ยังไม่เพียงพอ ทำให้ชาวบ้านบางส่วนเป็นโรคขาดสารอาหาร เจ็บป่วยง่าย ไม่มีแรงทำการทํางานรับจ้างก็ลำบาก เป็นความทุกข์ยากของชาวบ้าน” (บุญจัน ไชยปัญญา, สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2560)

สรุป ปัจจัยที่ส่งผลต่อความยากจนของครัวเรือน เมืองบัวละพา ด้านอาหาร มีสาเหตุมาจากขาดระบบชลประทาน ขาดผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐลงมาให้คำแนะนำวิธีการ ป้องกันโรคระบาดของสัตว์ และพืช และขาดการจัดสรรที่ดินทำกินและพื้นที่ทำกิน เพราะ เกิดน้ำท่วมขังในพื้นที่ทำการเกษตร

ด้านที่อยู่อาศัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อครัวเรือนยากจนเมืองบัวละพา แขวงคำม่วน ได้มีผู้ กล่าวถึงปัญหาด้านที่อยู่อาศัย ดังนี้

1. บ้านที่อยู่อาศัยไม่มีความแข็งแรงเพียงพอ สาเหตุมาจากการใช้ วัสดุก่อสร้างที่ไม่แข็งแรง เช่น ทำจากไม้ไผ่ หญ้าแฝกสำหรับมุงหลังคา ทำให้เกิดความ สุ่มเสี่ยงต่อการดำรงชีวิตประจำโดยเฉพาะในช่วงฤดูมรสุม และชาวบ้านส่วนใหญ่มีฐานะ ยากจน จึงไม่มีงบประมาณเพื่อซื้อวัสดุที่ได้มาตรฐาน ดังคำกล่าวของชาวบ้าน ต่อไป

“ชาวบ้านส่วนใหญ่ได้ก่อสร้างบ้านโดยใช้วัสดุจากไม้ที่มีอยู่ใน ชุมชน เช่น ไม้ไผ่ หลังคาก็มุงด้วยหญ้าแฝก ไม้ไม่ค่อยแข็งแรงหรือ ชาวบ้านอยากได้ บ้านดี ๆ มีโครงสร้างที่แข็งแรงแต่ก็ไม่มีเงินซื้อวัสดุอุปกรณ์ เวลาฝนตกลงมาบางที่หลังคา รั่ว อยู่กันไม่ค่อยได้ ลำบากจริง ๆ” (ปิง พาสิฮอนวงษ์, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

“มีบ้านก็ไม่แข็งแรง พายุมาที่ไรอยู่แบบหวาดกลัวว่าจะพัดพา เอาบ้านไปด้วย ความปลอดภัยไม่มี และนอกจากนี้ห้องส้วมใช้วิธีการขุดหลุมเอา มีกลิ่นส้วม เหม็นมากโดยเฉพาะในช่วงฝนตก กินข้าวแทบไม่ลง” (คำหล้า, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

2. ไม่มีไฟฟ้าใช้ในครัวเรือน ครัวเรือนส่วนใหญ่ไม่มีไฟฟ้าใช้ ยังคงใช้ ตะเกียงน้ำมันเบนซิน และแบตเตอรี่ ให้แสงสว่างแทนไฟฟ้า สาเหตุที่ไม่มีไฟฟ้าใช้เพราะไม่มี งบประมาณที่จะนำมาซื้อหม้อแปลงไฟฟ้า ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตประจำวัน ดังคำกล่าวของชาวบ้าน ต่อไปนี้

“ครัวเรือนส่วนใหญ่ไม่ได้มีไฟฟ้าใช้ บ่มีเงินเอาไปซื้อหม้อแปลงไฟฟ้า เข้าบ้าน ใช้ตะเกียงเอา อยู่กันอย่างมืด ๆ ”(ปัง พาสีออนวงษ์, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

“ทุกวันนี้พวกเขาใช้ฟืนเป็นเชื้อเพลิงในการหุงหาอาหาร เมื่อก่อน ไม่มีปัญหาใด ๆ ในการนำเอาไม้มาเป็นเชื้อเพลิง แต่ปัจจุบัน ไม้หายากมากขึ้น เพราะรัฐบาล ออกกฎหมายห้ามตัดไม้ทำลายป่า” (คำห้ำ, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

สรุป ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความยากจนของครัวเรือน เมืองบัวละพา ด้านที่อยู่อาศัย ปัญหาที่พบ คือ การสร้างบ้านที่ไม่มีความแข็งแรง มีสาเหตุมาจากการใช้วัสดุที่ไม่ได้มาตรฐาน ขาดพลังงานแสงสว่างในครัวเรือน เพราะประชาชนไม่มีกำลังทุนในการซื้อหม้อแปลงไฟฟ้า เข้าบ้าน

ด้านเส้นทางคมนาคม

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อครัวเรือนยากจนเมืองบัวละพา แขวงคำม่วน ได้มีผู้กล่าวถึง ดังนี้

1. การขาดการก่อสร้างเส้นทางที่เหมาะสมประกอบด้วย การไม่มีสะพานเชื่อมหมู่บ้านและสภาพถนนไม่ได้มาตรฐาน มีสาเหตุมาจากการขาดการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน ไม่มีงบประมาณเข้ามาสนับสนุน ดังมีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

“ประชาชนมีความลำบากมากในการเดินทาง โดยเฉพาะการเดินทาง เข้าสู่ตัวเมืองบัวละพา ถนนเป็นดินแดงปนลูกรัง เป็นหลุมเป็นบ่อ มีระยะทางไป-กลับ 54 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวไป-กลับประมาณ 2-3 ชั่วโมง รถอีแต๋นใช้เวลาเดินทาง ประมาณ 4-5 ชั่วโมง ไป-กลับ ถ้ามีคนป่วยต้องส่งโรงพยาบาล บางครั้งไม่ทันเวลา ทำให้เสียชีวิตระหว่างทางก็มี บางคนบาดเจ็บหรือป่วยหนักขึ้นกว่าเก่า” (คำห้ำ, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

“ความต้องการของชาวบ้านคือ ต้องการมีสะพานข้ามลำน้ำเซ่น้ำน้อย เป็นสะพานข้ามไปสู่กลุ่มหมู่บ้านนาชะลอน เพราะมีโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษา (ป.4 - ป.5) ซึ่งเป็นเส้นทางที่ใกล้ที่สุด ใช้ระยะเวลาน้อยที่สุดถ้าต้องการเดินทางโรงเรียน ไปสุขศาลา ของกลุ่มบ้าน และยังสามารถเดินทางต่อไปถึงประเทศเวียดนามตอนนี้อย่างสะดวก จากหน่วยงานภาครัฐเท่านั้นที่จะเข้ามาสนับสนุน” (ปัง พาสีออนวงษ์, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

2. การขาดโอกาสในการติดต่อค้าขายกับภายนอกมีสาเหตุหลักจากการไม่มีเส้นทางเศรษฐกิจเชื่อมหมู่บ้านและตัวเมือง รวมถึงการไม่มีรถประจำทางไว้บริการ ทั้งนี้เนื่องมาจากการขาดความร่วมมือในการสำรวจเส้นทางในพื้นที่และขาดงบประมาณในการสนับสนุน ปัญหาดังกล่าวได้มีผู้กล่าวถึง ดังนี้

“ทุกวันนี้ชาวบ้านที่ต้องการไปขายผัก ปลาและขายของอื่น ๆ ที่ตัวเมืองบัวละพา ต้องเดินทางด้วยเท้า ของที่จะนำไปขายต้องใส่ตะกร้าและหาบใส่ป่า ใช้เวลาเดินเท้าไป-กลับ เป็นวัน บางคนอยากขายผลผลิตของชุมชน แต่ไม่สามารถทำได้ เนื่องจากความลำบากในการเดินทางไปในเมือง และไม่มีรถประจำทางเชื่อมต่อไปหาตัวเมือง”

(คำห้ำ, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

“ความทุกข์ยากของชาวบ้านในการเดินทาง คือ ถนนไม่ดี เป็นหลุมเป็นบ่อ โดยเฉพาะช่วงฝนตก น้ำขัง รถผ่านมาจมน้ำโคลน ขับผ่านไปไม่ได้ บางครั้งเครื่องยนต์เสียหาย ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงส่วนชาวบ้านที่ไม่มีรถส่วนตัวต้องเดินทางด้วยเท้า ใช้เวลาหลายชั่วโมง ความทุกข์ยากที่ชาวบ้านได้รับส่งผลกระทบต่อารดำรงชีวิตประจำวัน ทำให้ใช้ชีวิตไม่ปกติสุข” (กงใจ ไชยปัญญา, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

สรุป ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความยากจนของครัวเรือน เมืองบัวละพาด้านเส้นทางคมนาคม สาเหตุมาจากขาดการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐกับประชาชน ไม่มีงบประมาณมาสนับสนุน

ด้านข้อมูลข่าวสาร

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อครัวเรือนยากจนเมืองบัวละพา แขวงคำม่วน ได้มีผู้กล่าวถึง ดังนี้

1. ครัวเรือนขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีสาเหตุมาจากการเพิกเฉยในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้าน ไม่มีหอกระจายข่าว ไม่มีป้ายประชาสัมพันธ์ ไม่มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อารดำรงชีวิต โดยเฉพาะการพลาดโอกาสในการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีศักยภาพที่จะนำไปสู่ความสามารถในการสร้างรายได้นอกจากนี้การขาดโอกาสในการรับรู้ข่าวสารในกรณีเกิดภัยพิบัติทางน้ำขึ้นในชุมชน อาจส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ดังมีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

“การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้านยังไม่ดีเท่าที่ควร เช่น เวลามีข่าวสารจากหน่วยงานภาครัฐมาแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับการให้กู้เงิน ดอกเบี้ยต่ำ เพื่อนำไปประกอบอาชีพ สร้างรายได้ ซึ่งประชาชนต้องมารับฟังข้อมูลและนำไปปฏิบัติได้

อย่างถูกต้อง แต่ประชาชนบางส่วนกับเพิกเฉย ไม่ยอมมารับฟังข้อมูล ทำให้พลาดโอกาสในการเข้ามาขอกู้เงิน หรือเงินสินเชื่อไม่ผ่าน ในขณะที่ประชาชนที่ใส่ใจก็จะได้เงินกู้ เข้ารับการฝึกอบรมด้านอาชีพ เมื่อฝึกเสร็จแล้วเขาก็สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพสร้างงานสร้างรายได้มาจนเจือจรรอบครัว แต่ประชาชนที่ทำผิดสินเชื่อทำให้เงินกู้ไม่ได้ อาชีพก็ไม่มี ส่งผลให้ยังมีความจนเหมือนเดิม” (คุณไชย ไพปัญญา, สัมภาษณ์, 12 กันยายน 2560)

“การรับรู้ข่าวสารทันท่วงทีเพื่อเฝ้าระวังภัยพิบัติโดยเฉพาะช่วงฤดูมรสุมที่มีน้ำหลากทำให้เกิดอุทกภัยบ่อยครั้ง ทำให้ชาวบ้านเตรียมตัวรับมือทันกรณีมีน้ำท่วมฉับพลัน” (ปิง พาสีอนวงษ์, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

2. การขาดการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ หากชาวบ้านได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง ทำให้ได้รับโอกาสที่ดีในการนำเอาข้อมูลข่าวสารไปพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ซึ่งมีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

“การที่ชาวบ้านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพต่าง ๆ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง จะทำให้สามารถพัฒนาทักษะ อาชีพจนเป็นผู้เชี่ยวชาญ มีความรู้ สามารถนำความรู้ไปสร้างงาน สร้างอาชีพจนก่อให้เกิดรายได้” (เค็ง พะกุ่มพันธ์, สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2560)

“การสื่อสารในหมู่บ้านยังใช้วิธีบอกกล่าวโดยนายบ้าน (ผู้ใหญ่บ้าน) ไปบอกทุกครัวเรือนให้มารวมกันประชุมฟังข่าวสารจากนายบ้านที่ศาลาวัด ทำให้ใช้เวลามากกว่าจะครบทุกหลังคาเรือน บางครัวเรือนก็เพิกเฉย ไม่มาร่วมประชุม ทำให้ไม่ได้ข่าวสาร (ปิง พาสีอนวงษ์, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

3. การขาดแหล่ง/สถานที่ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

“หากในหมู่บ้านมีหอกระจายข่าวจะดีมาก ๆ เพราะสามารถกระจายข่าวได้เร็ว สะดวก และทั่วถึงทุกครัวเรือน ผลดีก็คือ ชาวบ้านจะได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเร็ว ถูกต้อง ไม่ใช่เป็นการบอกเล่าปากต่อปาก และอีกประการหนึ่ง ในหมู่บ้านไม่มีป้ายประชาสัมพันธ์ข่าวสารเลย” (คำหล้า, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

4. เจ้าหน้าที่ภาครัฐมาประชาสัมพันธ์น้อย ส่งผลให้ประชาชนไม่ได้รับข่าวสารที่ถูกต้อง และอาจสูญเสียโอกาสในด้านต่าง ๆ ที่อาจส่งผลเชิงลบหรือเชิงบวกต่อครัวเรือน ดังมีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

“เจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่ค่อยบอกกล่าวให้ชาวบ้านได้รับรู้เหตุการณ์บ้านเมือง หรือข่าวอื่น ๆ ว่าเป็นอย่างไร เช่นกรณีเกิดน้ำท่วมฉับพลันในอดีตที่ผ่านมา ไม่มีใครป้องกันตนเองได้ เพราะไม่รู้ข่าวสารมาก่อน หน่วยงานภาครัฐไม่มีการประกาศแจ้งเตือนแต่อย่างใด” (ปัง พาสีอนวงษ์, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

“ประชาชนไม่ได้รับทราบนโยบายของหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับโครงการช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เช่น โครงการผ่าตัดตาขุนฟรี ประชาชนหมู่บ้านน้ำออกสู ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำให้คนในหมู่บ้านไม่ได้รับโอกาสในการเข้ารับการรักษา ทำให้มีครัวเรือนบางส่วนต้องสูญเสียการมองเห็นอย่างถาวร เพราะไม่ได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง” (คำหล้า, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

5. สัญญาณเครือข่ายไม่ทั่วถึงทำให้ครัวเรือนไม่ได้ติดตามเหตุการณ์จากโลกภายนอก ทำให้สูญเสียโอกาสในการพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดความสามารถในการสร้างรายได้ การมีสัญญาณเครือข่ายไม่ทั่วถึงมีสาเหตุมาจากขาดแคลนงบประมาณที่เข้าสนับสนุน มีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

“การพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารของชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ประชาชนสามารถรับข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็ว ทันสมัย ซึ่งหมู่บ้านน้ำออกสู ยังไม่มีระบบอินเทอร์เน็ตในหมู่บ้านเลย และพื้นที่ของหมู่บ้านอยู่ในเขตชายแดนติดกับประเทศเวียดนาม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อรองรับกับนโยบายภาครัฐที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว” (คุณไชย ไพปัญญา, สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2560)

“การเข้าไม่ถึงของสัญญาณเครือข่ายทำให้ลูกหลานในหมู่บ้านขาดโอกาสในการมีงานทำ เพราะปัจจุบันมีหน่วยงานที่ต้องการรับสมัครงานผ่านระบบออนไลน์” (ปัง พาสีอนวงษ์, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

สรุป ปัจจัยที่เกิดขึ้นต่อความยากจนของครัวเรือน เมืองบัวละพา ด้านข้อมูลข่าวสารเกิดจากครัวเรือนขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง เนื่องจากไม่มีหอกระจายข่าวสารในหมู่บ้าน ขาดการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร สาเหตุเป็นเพราะประชาชนห่วงในเรื่องปากท้องเป็นสำคัญขาดแหล่งเผยแพร่ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากไม่มีป้ายประชาสัมพันธ์ ไม่มีงบประมาณ และไม่มีวิทยุ โทรทัศน์ สัญญาณเครือข่ายมีราคาแพง ไม่มีไฟฟ้า และครัวเรือนไม่เห็นความจำเป็นของสิ่งเหล่านี้

ด้านรายได้

รายได้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อครัวเรือนยากจนเมืองบัวละพา แขวงคำม่วน ได้มีผู้กล่าวถึงปัญหาต่าง ๆ ที่ทำให้ครัวเรือนมีรายได้ไม่เพียงพอ ดังนี้

1. ปัญหาการว่างงาน ได้ส่งผลให้ครัวเรือนมีความยากจน ไม่มีรายได้ที่เพียงพอเพื่อนำมาจุนเจือครอบครัว สาเหตุมาจากการมีความรู้ไม่เพียงพอ ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรม อยู่ใกล้หมู่บ้าน และไม่มีอาชีพเสริม ดังมีผู้ใหญ่บ้านและชาวบ้านน้ำออกฮู กล่าวไว้ดังนี้

“ตอนนี้หน่วยงานภาครัฐยังไม่มีการเข้ามาช่วยเหลือให้เงินกู้ที่มีดอกเบี้ยต่ำ เพื่อนำไปประกอบอาชีพ พวกเราจึงว่างงาน แต่พวกเราก็พยายามต่อสู้ดิ้นรนเพื่อให้ตนเองอยู่รอดโดยการหาของกินตามธรรมชาติ เช่น หาปลา หาของป่า และอื่น ๆ เท่าที่จะทำได้ เพื่อประทังชีวิตไปวัน ๆ จากอาชีพที่มีจึงทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต” (ป๋ง พาสีอนวงษ์, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

“ประชาชนไม่ได้เข้ารับการเข้าฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อให้ได้ใบรับรองที่แสดงถึงการผ่านการฝึกอบรม ดังนั้นจึงเป็นสาเหตุทำให้ถูกปฏิเสธการรับเข้าทำงานหรือบางครั้งได้รับค่าแรงน้อยเพราะไม่มีใบรับรองผ่านฝึกอบรมด้านอาชีพ”(คำหล้า, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

2. ครัวเรือนมีอาชีพหลักคือการทำนาตามฤดูกาล ปัญหาจากการทำนา คือ มีศัตรูพืชทำลายต้นข้าว และชาวบ้านไม่มีเงินซื้อยาปราบศัตรูพืช ผลผลิตที่ได้จึงไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย นอกจากนี้ยังต้องประสบกับภัยแล้งบางปี หรือมีอุทกภัยใหญ่ทำให้ข้าวในนาเสียหาย มีไม่เพียงพอเพื่อการบริโภค ชาวบ้านต้องประสบกับความยากลำบาก การดำรงชีพไม่มีความปกติสุข ดังมีชาวบ้านและผู้ใหญ่บ้านกล่าวไว้ ดังนี้

“รายได้เป็นปัญหาหลักของครัวเรือนบ้านน้ำออกฮู เพราะครัวเรือนส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เพียงพอ ไม่มีงานทำที่มั่นคง อาชีพหลักของคนที่นี่คือทำนา พอพ้นจากฤดูทำงานก็ไม่มีอาชีพเสริมอะไรที่พอจะสร้างรายได้เพิ่มเติม หน่วยงานภาครัฐได้เข้ามาส่งเสริมให้ชาวบ้านประกอบอาชีพต่าง ๆ โดยการฝึกอบรมให้แต่ยังไม่ทั่วถึงและไม่มีตลาดอยู่ห่างไกลจากตัวเมืองที่ใช้เวลาในการเดินทาง” (ป๋ง พาสีอนวงษ์, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

“ปีที่แล้วได้ทำนาหลายไร่ แต่พอข้าวเริ่มตั้งท้องมีแมลงมากัดกินต้นข้าวเสียหายเกือบทั้งหมด ไม่มีเงินซื้อยามาปราบก็เลยปล่อยให้ตามธรรมชาติ คิดว่าเหลือเท่าไรก็เอา ปกติถ้าข้าวไม่เสียหาย ปีหนึ่งได้ข้าวเต็มที่ 30 กระสอบป่าน แต่ปีที่แล้ว

ทำนาได้ข้าวเหลือ 5 กระสอบที่พอเก็บเกี่ยวได้เหลือรอดตายจากแมลงพืช ข้าวที่ได้ 5 กระสอบไม่พอกินในครอบครัว บางครั้งต้องหยิบยืมเงินคนอื่นมาซื้อข้าว หรือไปรับจ้างพอได้เงินมาซื้อข้าวกินให้ตลอดปี” (คำห้ำหั่น, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

3. การไม่มีเงินทุนกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำ ในการช่วยเหลือชาวบ้านให้เงินกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำสามารถยกระดับคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของครัวเรือนหมู่บ้านน้ำออกสูให้ดีขึ้นได้ แต่ปัจจุบันยังไม่มีโครงการเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเข้ามาในหมู่บ้าน เนื่องจากชาวบ้านได้นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ จึงทำให้ไม่สามารถสร้างอาชีพเพื่อก่อให้เกิดรายได้ และหน่วยงานภาครัฐไม่มีความไว้เนื้อเชื่อใจว่าประชาชนมีความสามารถในการคืนชำระเงินกู้ยืมได้ ดังคำกล่าวของเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐและผู้ใหญ่บ้าน ดังนี้

“โครงการสนับสนุนเงินกู้ยืม ดอกเบี้ยต่ำ ยังไม่มีให้ชาวบ้านในขณะนี้ ถ้าชาวบ้านต้องการเงินเพื่อนำไปลงทุนทำธุรกิจ ตั้งกลุ่มอาชีพเพื่อสร้างงาน จึงไม่สามารถทำได้ ต้องรอจนกว่าจะมีโครงการเข้ามา” (คุณไชย ไพยนต์, สัมภาษณ์, 12 กันยายน 2560)

“โครงการเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อสร้างงานสร้างอาชีพ ชาวบ้านก็ตั้งใจฝึกทำสินค้า แต่เมื่อผลิตสินค้าได้แล้ว ไม่มีตลาด ไม่รู้จะไปขายที่ไหน สินค้าบางตัวเก็บนานไม่ได้ ก็เสียหาย เช่น สินค้าแปรรูปทางการเกษตร พวกเขามองว่าหน่วยงานภาครัฐมีแต่โครงการผลิตมาให้ แต่ไม่มีโครงการหาตลาดให้ เมื่อมีโอกาสได้เงินกู้มาอีก เขาเลยนำไปซื้อรถจักรยาน รถมอเตอร์ไซด์ ที่ทำให้ชีวิตเขามีความสะดวกมากยิ่งขึ้น” (คำห้ำหั่น, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

4. การขาดการส่งเสริมอาชีพประชาชนบ้านน้ำออกสูส่วนใหญ่มีอาชีพหลักทำนา และไม่มีอาชีพเสริมอื่น ทำให้ไม่มีรายได้ที่มั่นคง (หาเช้า กินค่ำ) ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐจึงควรเข้ามาส่งเสริมเพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ในขณะนี้ยังไม่มีโครงการส่งเสริมอาชีพเนื่องจากขาดงบประมาณเข้ามาสนับสนุน ดังมีคำกล่าวของเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ใหญ่บ้าน ดังนี้

“โครงการพัฒนาอาชีพเสริมสำหรับชาวบ้าน หน่วยงานภาครัฐจะได้รับเงินสนับสนุนโครงการมาจากต่างประเทศ แต่ขณะนี้ยังไม่มีโครงการดังกล่าวเข้ามาในหมู่บ้าน แต่สำหรับงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐที่จะใช้สนับสนุนโครงการยังมีน้อยและกระจายยังไม่ทั่วถึง” (แก้วละคร วรสาร, สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2560)

“การพัฒนาฝีมือแรงงานเป็นสิ่งที่จำเป็นในการเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน ถ้าชาวบ้านมีทักษะ ฝีมือในการผลิตหรือสร้างงาน จะทำให้มีงานที่มั่นคง รายได้เข้าอย่างต่อเนื่อง ชาวบ้านส่วนใหญ่ก็อยากมีอาชีพ มีทักษะ แต่ยังไม่มีโครงการใด ๆ เข้ามาในหมู่บ้าน รอคอยว่าเมื่อไหร่ถึงจะมีมา ก็หาอาชีพเล็ก ๆ น้อยทำ พอประทังชีวิตไป ไม่ให้ตนเองอดอยาก” (ปัง พาสีอนวงษ์, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

5. การขาดแหล่งค้าขายและแหล่งแลกเปลี่ยนสินค้า เนื่องจากหมู่บ้านน้ำออกตั้งอยู่ห่างไกลจากตัวเมืองบัวละพา ไม่มีสะพานเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้านและเข้าสู่ตัวเมือง ในขณะที่เดียวกันถนนหนทางที่ใช้สัญจรไปมามีความยากลำบาก เป็นดินแดง เป็นหลุมเป็นบ่อ เป็นอุปสรรคต่อการค้าขายและแลกเปลี่ยนสินค้า ไม่มีประชาชนหมู่บ้านอื่นเข้ามาติดต่อค้าขายด้วย ส่งผลให้เศรษฐกิจชุมชนไม่เข้มแข็ง ขาดเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้าน ดั่งมีคำกล่าวของชาวบ้าน ดังนี้

“ชาวบ้านได้พยายามสร้างรายได้ โดยการผลิตสินค้าทางการเกษตรมาขายในหมู่บ้าน แต่รายได้ยังไม่เพียงพอ เพราะตลาดจำกัดแค่นี้หมู่บ้าน ชาวบ้านต้องการนำสินค้าไปขายยังตัวเมือง หรือขายให้หมู่บ้านอื่น หรือต้องการให้หมู่บ้านอื่นเข้ามาค้าขาย ทำการแลกเปลี่ยนสินค้าในชุมชนด้วย แต่การทำการค้าขายเป็นไปด้วยความลำบากมาก เพราะถนนไม่ดี ระยะเวลาการเดินทางก็ค่อนข้างวันถ้าจะไปตัวเมือง การข้ามน้ำก็ลำบากหากไปหมู่บ้านอื่น เพราะไม่มีสะพานข้ามเชื่อมต่อ ทำให้เพิ่มรายได้ยากขึ้น เงินก็หายากขึ้น รอและหวังว่าจะมีโครงการสร้างสะพานเชื่อมต่อ พัฒนาถนนให้ใช้การได้ดี เวลานั้นแหละชาวบ้านน่าจะขายของดีขึ้น” (ปัง พาสีอนวงษ์, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

“บ้านข้อยก็ปลูกผักไว้กินถ้าเหลือก็อยากขายเพื่อจะได้เงินมาใช้จ่ายบ้าง ขายในหมู่บ้านนี้แหละ ได้เงินมาพอได้ซื้ออาหารอื่น ๆ กิน ที่ดินไว้ทำกินก็มีพอประมาณ สามารถขายการปลูกได้ และอยากขายให้กับคนนอกหมู่บ้านด้วย แต่การเดินทางไปขายมีความลำบากมาก ต้องหาบคอนของขายเดินทางด้วยเท้า..เหนื่อยหลายถ้ามีแหล่งขายให้ถาวร น่าจะดี บ่ต้องหาบเร่ไปในเมือง หรือถ้ามีรถรับจ้างประจำทาง หรือถนนดีหน่อย ก็จะทำให้หน้าของไปขายได้สะดวกยิ่งขึ้น” (คำหล้า, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

สรุป ปัจจัยที่ส่งผลต่อความยากจนของครัวเรือน เมืองบัวละพาด้านรายได้ ครัวเรือนส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เพียงพอ ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีพ การขาดโอกาสในการศึกษา การมีอาหารไม่เพียงพอ ปัญหามาจากการว่างงาน ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพหลักทำนา ไม่มีอาชีพเสริม ไม่มีโครงการสนับสนุนเงินกู้ยืมที่มีดอกเบียดำ ขาดการส่งเสริมอาชีพจากหน่วยงานภาครัฐ และขาดแหล่งค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้า เนื่องจากไม่มีตลาดและห้างไกลตัวเมือง

2.2 หลังจากนั้นได้ทำการสนทนากลุ่มทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง (ครัวเรือนยากจน และครัวเรือนพ้นความยากจน) และจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้เชี่ยวชาญ ภาครัฐที่เกี่ยวข้องผู้ให้ข้อมูลหลัก ปัจจัยที่ส่งผลต่อครัวเรือนยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ประกอบด้วยปัญหา และสาเหตุ ในแต่ละด้าน คือ 1) ด้านการศึกษา 2) ด้านสาธารณสุข 3) ด้านอาหาร 4) ด้านที่อยู่อาศัย 5) ด้านเส้นทางคมนาคม 6) ด้านข้อมูลข่าวสารและ 7) ด้านรายได้ สามารถนำไปกำหนดเป็นความต้องการ และแนวทางพัฒนาตามกรอบแนวคิดการบริหารการพัฒนาของภาครัฐ และชุมชน ดังมีรายละเอียดในแต่ละด้านตามตาราง 13-19

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ประเด็นที่สำคัญจากการสนทนากลุ่มทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง และจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้เชี่ยวชาญภาครัฐที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลรวมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อครัวเรือนยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านการศึกษา

ปัญหา	สาเหตุ	ความต้องการ	แนวทางการพัฒนา
1. ครัวเรือนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง	- ขาดยานพาหนะใช้ในการเดินทาง	- หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องช่วยสร้างหรือขยายโรงเรียนประจำหมู่บ้านที่มีพื้นที่ตั้งอยู่ห่างไกลจากตัวเมือง	- การสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในชุมชน - การสนับสนุนเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพของนักเรียนและบุคลากรในชุมชนให้ทันสมัย
2. ขาดการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	- โรงเรียนตั้งอยู่ห่างไกลจากหมู่บ้าน	- รถประจำทาง/ยานพาหนะในการเดินทางไปโรงเรียนประจำหมู่บ้าน - โรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	- การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อสร้างขีดความสามารถในชุมชน
3. สภาพ อาคารเรียน ห้องเรียนทรุดโทรมขาดการซ่อมบำรุงรักษา	- งบประมาณไม่เพียงพอ	- หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องหาแหล่งทุนซ่อมแซมอาคารเรียน	- การขยายโอกาสทางการศึกษาจากระดับประถมศึกษาให้เป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระดับหมู่บ้าน
4. ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน	- งบประมาณไม่เพียงพอ	- หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง	- การสร้างเครือข่ายในโรงเรียนจากภาครัฐ เอกชน และผู้ประกอบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการสถานศึกษาในชุมชน
5. ขาดทุนทรัพย์ในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษา	- ไม่มีรายได้มั่นคง/ ไม่มีอาชีพที่ถาวร	- หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องเข้ามาส่งเสริมอาชีพ	- การสร้างกองทุนการศึกษาเพื่อสนับสนุนนักเรียนที่มีผลการเรียนดีแต่ยากจนให้ได้รับโอกาสเรียนต่อทั้งภายใน และต่างประเทศ
6. ขาดแคลนครูเฉพาะวิชาเอก	- บรรจุม้าไม่ตรงตามความต้องการ	- หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องจัดสรรบุคลากรทางการศึกษาเพิ่มขึ้นและตรงตามหลักสูตรการเรียนการสอน	- การสร้างความตระหนักเพื่อให้เกิดจิตสำนึกให้แก่ประชาชนในพื้นที่ให้เห็นความสำคัญของการศึกษา - การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีอาหารกลางวันในสถานศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาทั่วประเทศ

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ประเด็นที่สำคัญจากการสนทนากลุ่มทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง และจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้เชี่ยวชาญภาครัฐที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลรวมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อครัวเรือนยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านสาธารณสุข

ปัญหา	สาเหตุ	ความต้องการ	แนวทางการพัฒนา
1. ครัวเรือนไม่ได้รับการรักษาพยาบาลหรือกินยาไม่ต่อเนื่อง	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีสถานอนามัย แพทย์เฉพาะทาง และพยาบาลในหมู่บ้าน - ชุมชนห่างไกลสุขศาลาและยาต้องไปซื้อในตัวเมืองซึ่งมันไกล 	<ul style="list-style-type: none"> - สถานอนามัยประจำในหมู่บ้าน - แพทย์เฉพาะทาง และพยาบาล 	<ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริมสุขภาพของประชาชนลาวเชิงรุก โดยเน้นการป้องกันการเกิดโรคในชุมชน - การพัฒนาระบบการบริการสุขภาพ ในรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เกิดจากภาคีเครือข่ายด้านสุขภาพ - การลดความเหลื่อมล้ำในระบบบริการด้านสุขภาพ
2. ครัวเรือนขาดความรู้ความเข้าใจในการอุปโภคและบริโภค	<ul style="list-style-type: none"> - ครัวเรือนอ่านหนังสือไม่ค่อยได้ - ส่วนใหญ่รักษาด้วยสมุนไพร - ขาดแหล่งน้ำที่ถูกละเลย 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเจ้าหน้าที่สาธารณสุขลงมาให้ความรู้ด้านสุขภาพ - แหล่งน้ำเพื่ออุปโภคและบริโภค 	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาระบบเทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพให้ทันสมัยในระดับท้องถิ่น
3. ไม่มีร้านขายยาในหมู่บ้านและตู้ยาประจำครัวเรือน	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีร้านขายยาทำให้ไม่มียากิน - รักษาตนเองโดยการหาสมุนไพร 	<ul style="list-style-type: none"> - ร้านขายยาประจำในหมู่บ้านและตู้ยาประจำในแต่ละครัวเรือนเพื่อความสะดวกต่อการรักษาเบื้องต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาระบบเทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพให้ทันสมัยในระดับท้องถิ่น
4. ไม่มีอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์และยารักษาโรคต่าง ๆ ที่เพียงพอ	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีงบประมาณสนับสนุนเพียงพอจากภาครัฐ 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานรัฐให้การสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ที่ทันสมัย และยารักษาโรคต่าง ๆ 	

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ประเด็นที่สำคัญจากการสนทนากลุ่มทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง และจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้เชี่ยวชาญภาครัฐที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลรวมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อครัวเรือนยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านอาหาร

ปัญหา	สาเหตุ	ความต้องการ	แนวทางการพัฒนา
1. ขาดการส่งเสริมจากภาครัฐ เช่น เครื่องมือ อุปกรณ์ทำการเกษตร พันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์	<ul style="list-style-type: none"> - งบประมาณของภาครัฐมีไม่เพียงพอ - การศึกษา ค้นคว้า พันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ยังมีน้อย 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนพันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ที่ทนทาน ต่อสภาพอากาศ 	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาแหล่งน้ำ แหล่งที่ดินให้มีความเหมาะสมต่อการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ให้กับเกษตรกรในชุมชน - การจัดสรรพื้นที่ที่เหมาะสมให้เกษตรกรที่ยากจนทำเกษตรกรรม และปศุสัตว์ในชุมชน - การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจชนิดใหม่ที่สร้างมูลค่าสูงให้กับครัวเรือน - การส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือด้านเกษตร
2. ขาดระบบชลประทานหรือซ่อมแซมฝายน้ำล้น	<ul style="list-style-type: none"> - ระบบชลประทานยังไม่ทั่วถึงพื้นที่เพราะไม่มีงบประมาณมาซ่อมบำรุงฝายน้ำล้น 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานราชการจัดหางบประมาณในการขยายระบบชลประทาน และการซ่อมบำรุงระบบฝายน้ำล้น 	<ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริมให้เกษตรกรรวมมือด้านเกษตร - การส่งเสริมเจ้าหน้าทีภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคการเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจด้านเทคโนโลยีในการผลิตพืช และสัตว์ในชุมชน
3. ขาดผู้เชี่ยวชาญลงมาให้คำแนะนำการป้องกันโรคระบาด	<ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรภาครัฐมีจำนวนจำกัด การลงชุมชนเพื่อให้คำแนะนำต่อการทำการเกษตรมีค่อนข้างน้อย 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานภาครัฐลงมาให้ความรู้ทักษะด้านการทำเกษตรกรรมที่ทันสมัยใหม่ ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริมเจ้าหน้าทีภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคการเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจด้านเทคโนโลยีในการผลิตพืช และสัตว์ในชุมชน

ตาราง 15 (ต่อ)

ปัญหา	สาเหตุ	ความต้องการ	แนวทางการพัฒนา
4. ขาดการจัดสรรที่ดินทำกินและพื้นที่ดินทำกินทำได้อย่างถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดการศึกษาสภาพปัญหาของดิน - ไม่มีการเสนอเข้าไปในหน่วยงานที่รับผิดชอบ - เกิดน้ำท่วมขังในพื้นที่ทำการเกษตร 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานภาครัฐทำการสำรวจความต้องการของครัวเรือน - อยากได้ความรู้ในการป้องกันและการดูแลผลผลิตที่ถูกต้อง - จัดสรรพื้นที่เพิ่ม/สร้างแนวป้องกันน้ำท่วม 	<ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดแหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตอาหารที่ได้มาตรฐานในชุมชนหรือในแต่ละเมือง - การส่งเสริมโครงการธนาคารให้เข้ายืมพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ให้กับเกษตรกรในชุมชน

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ประเด็นที่สำคัญจากการสนทนากลุ่มทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง และจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้เชี่ยวชาญภาครัฐที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลรวมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อครัวเรือนยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านที่อยู่อาศัย

ปัญหา	สาเหตุ	ความต้องการ	แนวทางการพัฒนา
1. ขาดวัสดุที่ใช้มุงหลังคาบ้านจากสังกะสี	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีงบประมาณในการสร้างบ้านที่ได้มาตรฐาน เพราะมีรายได้ไม่เพียงพอ 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานรัฐเข้ามาสนับสนุนด้านวัสดุอื่น ๆ ในการก่อสร้างบ้านเรือน 	<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างจัดหาแหล่งทุนหรือกองทุนกุ่มที่มีดอกเบี้ยต่ำในการสร้างบ้านสำหรับผู้มีรายได้น้อย - การก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานให้ชุมชน

ตาราง 16 (ต่อ)

ปัญหา	สาเหตุ	ความต้องการ	แนวทางการพัฒนา
2. ขาดแหล่งน้ำในการอุปโภคและบริโภคอย่างเพียงพอในแต่ละฤดู	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดการซ่อม บำรุง ระบบฝายน้ำริน เพราะไม่มีงบประมาณ - ไม่มีการสำรวจแหล่งน้ำ 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานรัฐช่วยหาแหล่งทุนเข้าในการทำฝายน้ำล้นเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ตลอดปี 	<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างโครงการ “บ้านสวัสดิการของรัฐ” ให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีรายได้น้อยในชุมชน - การสร้างบ้านเช่าซื้อ โดยแผนการร่วมมือภาครัฐกับภาคเอกชนในการพัฒนาที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อยในชุมชน - สร้างความปลอดภัย ความมั่นคงในการดำรงชีวิตของครัวเรือนในชุมชน
3. ขาดพลังงานแสงสว่างในครัวเรือน	<ul style="list-style-type: none"> - ครัวเรือนไม่มีกำลังทุนเพียงพอในการซื้อหม้อแปลงไฟฟ้าเข้าบ้านที่อยู่อาศัย 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานรัฐมีนโยบายต่อครัวเรือนยากจนได้จ่ายก่อนผ่อนที่หลัง 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างความปลอดภัย ความมั่นคงในการดำรงชีวิตของครัวเรือนในชุมชน
4. การเดินทางไปตักน้ำเพื่อใช้ในการอุปโภคและบริโภคใช้เวลานาน	<ul style="list-style-type: none"> - แหล่งน้ำอุปโภคและบริโภคอยู่ห่างไกลชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานรัฐช่วยหาแหล่งน้ำดื่มที่สะอาดและแหล่งน้ำใช้ประจำวันที่อยู่ไม่ไกลจากหมู่บ้านหนักให้สามารถมีน้ำใช้ตลอดปี 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างความปลอดภัย ความมั่นคงในการดำรงชีวิตของครัวเรือนในชุมชน

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ประเด็นที่สำคัญจากการสนทนากลุ่มทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง และจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้เชี่ยวชาญภาครัฐที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลรวมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อครัวเรือนยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านเส้นทางคมนาคม

ปัญหา	สาเหตุ	ความต้องการ	แนวทางการพัฒนา
1. ขาดการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐกับประชาชน	- ขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง - ไม่มีการสำรวจเส้นทางในพื้นที่	- ภาครัฐสนับสนุนให้มีรถประจำทางระหว่างหมู่บ้านไปหาตัวเมืองเพื่อสะดวกในการเดินทาง	- การพัฒนาเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้าน เมือง แขวง และต่างประเทศ - การสำรวจเส้นทางคมนาคมที่เหมาะสมต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว
2. ขาดการสร้างสะพานเพื่อทำให้ประชาชนไปมาหาสู่กัน	- ขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง	- ภาครัฐหาแหล่งทุนมาสร้างสะพานข้ามแม่น้ำระหว่างหมู่บ้านน้ำออกสูหาหมู่บ้านนาสะลอน เพื่อความปลอดภัยในการเดินทาง	- การสร้างโครงข่าย และการบริหารจัดการการขนส่งผู้โดยสาร สินค้าและบริการที่สะดวก ปลอดภัยทั้งในพื้นที่ชนบท พื้นที่เมือง และระหว่างประเทศ
3. ขาดรถประจำทางเพื่อเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้านไปหาตัวเมือง	- ไม่มีบริษัทเดินรถเข้ามาสัมปทาน	- ภาครัฐจัดหารถประจำทางประจำหมู่บ้าน	- การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งให้ได้มาตรฐาน และมีความปลอดภัย
4. สภาพถนนยังไม่ได้มาตรฐานและการเดินทางใช้เวลานาน	- ถนนเป็นหลุมบ่อ/ ถนนเป็นหินลูกรัง	- ภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วมกับประชาชนในการดำเนินการซ่อมแซมถนนที่มีอยู่ให้สามารถเดินทางได้ในทุกฤดูกาล	
5. ขาดโอกาสติดต่อด้าขายผลผลิตชุมชน	- ไม่ใช่เส้นทางเศรษฐกิจทำให้ครัวเรือนขาดรายได้	- ภาครัฐจัดตลาดนัดชุมชนหรือตลาดนัดสัญจร	

ตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ประเด็นที่สำคัญจากการสนทนากลุ่มทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง และจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้เชี่ยวชาญภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลรวมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อครัวเรือนยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านข้อมูลข่าวสาร

ปัญหา	สาเหตุ	ความต้องการ	แนวทางการพัฒนา
1. ครัวเรือนขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องอย่างต่อเนื่อง	- ไม่มีหอกระจายข่าวประจำในหมู่บ้าน	- หน่วยงานรัฐ สนองหอกระจายข่าวประจำในหมู่บ้าน	- การก่อสร้างหอกระจายข่าวให้ทั่วถึงในทุกหมู่บ้าน เพื่อการเข้าถึงและรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์
2. ขาดการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	- ครัวเรือนให้ความสำคัญในเรื่องของการทวงเรื่องปากท้องมากกว่า	- ประสานงานระหว่างเครือข่ายครัวเรือนกับหน่วยงานภาครัฐในการเข้ามเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร	- การสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือด้านข้อมูลข่าวสารระหว่างรัฐ เอกชน และชุมชน
3. ขาดแหล่ง/สถานที่ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	- ไม่มีป้ายประชาสัมพันธ์	- จัดหาพื้นที่ในการประชาสัมพันธ์ประจำในหมู่บ้าน	- การสร้างศูนย์ข้อมูลข่าวสารประจำหมู่บ้านหรือชุมชน
4. เจ้าหน้าที่ภาครัฐลงมาประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ค่อนข้างน้อย	- ขาดแคลนงบประมาณในการออกหน่วยเคลื่อนที่ประชาสัมพันธ์	- ให้หน่วยงานราชการเข้ามาประชาสัมพันธ์เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง	- การขยายเขตคลื่นส่งวิทยุชุมชนให้ทั่วถึงทุกพื้นที่
5. ไม่มีวิทยุ/โทรทัศน์ดู	- ไม่มีไฟฟ้าใช้ในครัวเรือน	- การจัดสรรงบประมาณการซื้อหม้อไฟฟ้าแบบพอนซาร์ระยะยาว	- การพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติให้นำไปสู่การปฏิบัติในชุมชนได้อย่างเป็นจริง
6. สัญญาณเครือข่ายยังไม่ทั่วถึงชุมชน	- มีราคาติดตั้งแพง	- ขยายสัญญาณเครือข่ายไปหาชุมชน	
7. ครัวเรือนยังไม่ให้ความสำคัญต่อการแจ้งข้อมูลข่าวสารเท่าที่ควร	- ครัวเรือนคิดว่า ไม่มีความสำคัญกับตัวเอง	- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาฝึกอบรมให้เห็นความสำคัญของข้อมูลและข่าวสาร	

ตาราง 18 (ต่อ)

ปัญหา	สาเหตุ	ความต้องการ	แนวทางการพัฒนา
			- การพัฒนาบทบาทการให้บริการด้านการประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ ให้มีคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ประเด็นที่สำคัญจากการสนทนากลุ่มทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง และจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้เชี่ยวชาญภาครัฐที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลรวมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อครัวเรือนยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านรายได้

ปัญหา	สาเหตุ	ความต้องการ	แนวทางการพัฒนา
1. ปัญหาการว่างงาน	- ไม่มีความรู้/วุฒิการศึกษา - ไม่มีโรงงานอยู่ใกล้หมู่บ้าน	- หน่วยงานราชการลงมาช่วยชุมชนด้วยการส่งเสริมสอนทักษะการทำอาชีพเสริมให้แก่ประชาชน	- เสริมสร้างและสนับสนุนด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานให้กับครัวเรือนยากจนในชุมชน - การพัฒนาหรือสร้างมาตรฐานในการออกไปรับรองการประกอบอาชีพ - การส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือน

ตาราง 19 (ต่อ)

ปัญหา	สาเหตุ	ความต้องการ	แนวทางการพัฒนา
2. ครั้วเรือนมมีอาชีพทำนาเป็นหลัก	- ความรู้ที่น้อย - รัฐแบ่งพื้นที่ให้ทำนาเท่าที่นั้น	- หน่วยงานราชการช่วยให้ยืมเงินทุนกู้ที่มีดอกเบี้ยต่ำเพื่อที่จะเอามาลงทุนขายเครื่องย่อยอยู่ในหมู่บ้าน	- การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของรัฐ - การพัฒนาองค์ความรู้และช่วยเหลือสนับสนุนด้านเศรษฐกิจแก่ผู้มีรายได้น้อยในชุมชน
3. ไม่มีเงินทุนกู้ยืมที่มีดอกเบี้ยต่ำเพื่อนำมาลงทุนค้าขาย	- เป็นหมู่บ้านห่างไกลชุมชน	- กองทุนหมู่บ้านให้กู้ยืมแบบผ่อนชำระเป็นงวด	- การพัฒนาเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในชุมชน - การส่งเสริมการลงทุนของภาครัฐและภาคเอกชนในจุดผ่านแดนต่าง ๆ
4. ขาดการส่งเสริมอาชีพจากภาครัฐอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง	- มีโครงการสนับสนุนเพียงชั่วคราวของภาคเอกชน	- หน่วยงานราชการเข้าสอนวิธีการสร้างรายรับให้แก่ประชาชนครั้วเรือนยากจน	- การส่งเสริมหรือจัดหาแหล่งเงินทุนกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำแบบระยะยาว และการจัดหาตลาดเพื่อการค้าขายของครั้วเรือนในชุมชน
5. ขาดแหล่งค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้า	- ไม่มีตลาดและหมู่บ้านอยู่ไกลจากตัวเมืองใช้เวลานานในการเดินทาง	- หน่วยงานราชการจัดหาพื้นที่ตลาดชุมชนอยู่ในหมู่บ้านหรืออยู่ใกล้หมู่บ้าน	

2.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อครัวเรือนยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนครัวเรือนยากจน จำนวน 30 ครัวเรือน และตัวแทนครัวเรือนพ้นความยากจน จำนวน 30 ครัวเรือน รวมทั้งสิ้น จำนวน 60 ครัวเรือน โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ คือ ความถี่ และร้อยละ ประกอบด้วย ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านอาหาร ด้านที่อยู่อาศัย ด้านเส้นทางคมนาคม ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านรายได้ มีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังตาราง 20 – 25

2.3.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการศึกษา

ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากผู้ตอบแบบสอบถามครัวเรือนยากจนและครัวเรือนพ้นความยากจน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านการศึกษา มีรายละเอียดดังตาราง 20 – 25

ตาราง 20 ค่าร้อยละระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามครัวเรือนยากจน และครัวเรือนพ้นความยากจน

(n=60)

ระดับการศึกษา	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	11	36.67	22	73.33
มัธยมศึกษาตอนต้น	-	-	3	10.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย	-	-	-	-
ปริญญาตรี	-	-	-	-
อื่น ๆ (ไม่ได้เรียน)	19	63.33	5	16.67
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 20 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนจบการศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 รองลงมาไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 63.33 และไม่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจน จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนตอนปลาย และระดับปริญญาตรี สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนพ้นความยากจนจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และไม่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนพ้นความยากจนจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับปริญญาตรี

ตาราง 21 ค่าร้อยละประเภทโรงเรียน ในหมู่บ้านของผู้ตอบแบบสอบถามครัวเรือนยากจน และครัวเรือนพ้นความยากจน

(n=60)

ประเภทโรงเรียน ในหมู่บ้าน	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (โรง)	ร้อยละ	จำนวน (โรง)	ร้อยละ
โรงเรียนอนุบาล	-	-	-	-
โรงเรียนประถมศึกษา	1	100	1	100
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น	-	-	-	-
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย	-	-	-	-
วิทยาลัย	-	-	-	-
วิทยาลัยเทคนิควิชาชีพ	-	-	-	-
มหาวิทยาลัย	-	-	-	-
อื่น ๆ	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 21 พบว่า โรงเรียนในหมู่บ้านของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มคือ โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 นอกนั้นไม่มี

ตาราง 22 ค่าร้อยละจำนวนครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนของหมู่บ้านของผู้ตอบแบบสอบถาม ครัวเรือนยากจน และครัวเรือนพ้นความยากจน

(n=60)

จำนวนครูที่สอนอยู่ใน โรงเรียนของหมู่บ้าน	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 3 คน	3	100	3	100
4 - 5 คน	-	-	-	-

ตาราง 22 (ต่อ)

จำนวนครูที่สอนอยู่ใน โรงเรียนของหมู่บ้าน	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 3 คน	3	100	3	100.00
4 - 5 คน	-	-	-	-
6 - 9 คน	-	-	-	-
10 คนขึ้นไป	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100.00

จากตาราง 22 พบว่า จำนวนครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนในหมู่บ้านของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่ม มีจำนวน 3 คน จำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 23 ค่าร้อยละระยะทางไป-กลับระหว่างหมู่บ้านกับโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม
ครัวเรือนยากจน และครัวเรือนพ้นความยากจน

(n=60)

ระยะทางเดินไป-กลับ ระหว่างหมู่บ้านกับโรงเรียน (โดยประมาณ)	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 กิโลเมตร	15	50.00	29	96.67
2 กิโลเมตร	8	26.66	1	3.33
3 กิโลเมตร	7	23.33	-	-
อื่น ๆ	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 23 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนมีระยะทางที่นักเรียนเดินทางไป-กลับระหว่างหมู่บ้านกับโรงเรียนประมาณ 1 กิโลเมตร จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ประมาณ 2 กิโลเมตร จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.66 และประมาณ 3 กิโลเมตร จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

ของครัวเรือนที่มีความยากจนมีระยะทางที่นักเรียนเดินทางไป-กลับระหว่างหมู่บ้านกับโรงเรียนประมาณ 1 กิโลเมตร จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 96.67 และประมาณ 2 กิโลเมตร จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33

ตาราง 24 ค่าร้อยละการเดินทางไป-กลับ ระหว่างหมู่บ้านกับโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม ครัวเรือนยากจน และครัวเรือนที่มีความยากจน

(n=60)

เดินทางไป-กลับระหว่างหมู่บ้านกับโรงเรียนด้วยวิธีใด	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนที่มีความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เดินเท้า	30	100	10	33.33
รถถีบ (รถจักรยาน)	-	-	16	53.33
รถจักร (รถจักรยานยนต์)	-	-	4	13.33
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 24 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนมีวิธีการเดินทางไป-กลับระหว่างหมู่บ้านกับโรงเรียนของนักเรียนด้วยการเดินเท้า จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100 นอกนั้นไม่มีรถจักรยาน (รถถีบ) และรถจักรยานยนต์ (รถจักร) และสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนที่มีความยากจนมีวิธีการเดินทางไป-กลับระหว่างหมู่บ้านกับโรงเรียนด้วยรถจักรยานจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาเดินทางด้วยเท้า จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และเดินทางด้วยรถจักรยานยนต์ (รถจักร) จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

ตาราง 25 ค่าร้อยละจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ครัวเรือนยากจน และครัวเรือนที่มีความยากจน

(n=60)

สมาชิกในครัวเรือนไม่ได้เรียนหนังสือ	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนที่มีความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	19	63.30	5	16.67
ไม่มี	11	36.70	25	83.33

ตาราง 25 (ต่อ)

สมาชิกในครัวเรือน ไม่ได้เรียนหนังสือ	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อื่น ๆ	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 25 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนมีสมาชิกในครัวเรือนไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวน 19 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 63.30 และมีสมาชิกในครัวเรือนเรียนหนังสือ จำนวน 11 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 36.70 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนพ้นความยากจนมีสมาชิกในครัวเรือนเรียนหนังสือ จำนวน 25 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 83.30 และมีสมาชิกในครัวเรือนไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวน 5 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 16.67

สรุป ข้อมูลปัจจัยด้านการศึกษา โรงเรียนประจำหมู่บ้านน้ำออกสูงเป็นระดับประถมศึกษาเพียง 1 แห่ง มีครู 1-3 คน ผู้ตอบแบบสอบถามครัวเรือนยากจน ไม่ได้เรียน (ร้อยละ 63.33) ระยะเดินทางไป-กลับระหว่างหมู่บ้านกับโรงเรียน 1 กิโลเมตร (ร้อยละ 50) เดินทางด้วยเท้าไปโรงเรียน (ร้อยละ 100) มีสมาชิกในครัวเรือนไม่ได้เรียนหนังสือ (ร้อยละ 63.30) ส่วนครัวเรือนพ้นความยากจน มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 73.33) ระยะเดินทางไป-กลับระหว่างหมู่บ้านกับโรงเรียน 1 กิโลเมตร (ร้อยละ 96.67) เดินทางด้วยรถจักรยานไปโรงเรียน (ร้อยละ 53.33) สมาชิกในครัวเรือนได้เรียนหนังสือ (ร้อยละ 83.33)

2.3.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านสาธารณสุข

ข้อมูลที่ได้จากผู้วิจัยได้จากผู้ตอบแบบสอบถามครัวเรือนยากจนและครัวเรือนพ้นความยากจน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านสาธารณสุข มีรายละเอียดดังตาราง

ตาราง 26 ค่าร้อยละจำนวนของโรงพยาบาลในหมู่บ้านยากจน

(n=60)

หมู่บ้านของท่านมี โรงพยาบาลหรือไม่	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	-	-	-	-
ไม่มี	30	100	30	100
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 26 พบว่า จากตาราง 20 พบว่า ในหมู่บ้านของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มตอบว่า ไม่มีโรงพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 27 ค่าร้อยละหมู่บ้านมีสุขศาลาหรือไม่ในหมู่บ้านยากจน

หมู่บ้านของท่าน มีสุขศาลาหรือไม่	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	-	-	-	-
ไม่มี	30	100	30	100
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 27 พบว่า สุขศาลา (สถานีอนามัย) ในหมู่บ้านของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มตอบว่า ไม่มีสุขศาลา (สถานีอนามัย) คิดเป็นร้อยละ 100

สรุป ข้อมูลปัจจัยด้านสาธารณสุข ไม่มีโรงพยาบาลในหมู่บ้าน ไม่มีสุขศาลา
ในหมู่บ้าน

2.3.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านอาหาร

ข้อมูลที่ได้จากผู้วิจัยได้จากผู้ตอบแบบสอบถามครัวเรือนยากจนและครัวเรือนพ้นความยากจน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านอาหาร มีรายละเอียดดังตาราง

ตาราง 28 ค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีพื้นที่ทำกินของครัวเรือนยากจน และครัวเรือน
 ฟื้นความยากจน

(n=60)

พื้นที่ทำกิน ของครัวเรือน	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนฟื้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เป็นของตนเอง	9	30	30	100
เช่าที่ทำกิน	21	70	-	-
เป็นป่าที่ดอน	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 28 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนเช่าที่ทำกิน
 จำนวน 21 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมาที่มีพื้นที่ทำกินเป็นของตนเอง จำนวน
 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนฟื้นความยากจนมี
 พื้นที่ทำกินเป็นของตนเอง จำนวน 30 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 29 ค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามถือครองปัจจัยการผลิตของครัวเรือนยากจน
 และครัวเรือนฟื้นความยากจน

(n=60)

ถือครองปัจจัยการผลิต	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนฟื้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ที่ดิน	9	30.00	30	100
เครื่องจักรกล	-	-	-	-
เทคโนโลยี	-	-	-	-
รถอีแต๋นสองล้อ (รถไถ่นา เดินตามสองล้อ)	-	-	-	-
รถอีแต๋นสี่ล้อ (รถไถ่นาเดิน ตามสี่ล้อ)	-	-	-	-
อื่น ๆ (เช่าที่ทำกิน)	21	70.00	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 29 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนถือครองปัจจัยการผลิตเช่าที่ดินทำกินจำนวน 21 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมาถือครองปัจจัยการผลิตมีที่ดินทำกินเป็นของตนเองจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนพ้นความยากจนถือครองปัจจัยการผลิตมีที่ดินทำกินเป็นของตนเองจำนวน 30 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 100

สรุป ข้อมูลปัจจัยด้านอาหาร ผู้ตอบแบบสอบถามจากครัวเรือนยากจนส่วนใหญ่เช่าที่ทำกิน (ร้อยละ 70) เช่าที่ทำกิน (ร้อยละ 70) ส่วนครัวเรือนพ้นความยากจนส่วนใหญ่มีที่ทำกินของตนเอง (ร้อยละ 100) ถือครองที่ดิน (ร้อยละ 100)

2.3.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย

จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ผู้ตอบแบบสอบถามครัวเรือนยากจนและครัวเรือนพ้นความยากจน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย มีรายละเอียดดังตาราง 30 – 39

ตาราง 30 ค่าร้อยละพื้นที่อยู่อาศัยที่เป็นของตนเองของครัวเรือนยากจน และครัวเรือนพ้นความยากจน

(n=60)

พื้นที่อยู่อาศัย	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เป็นของตนเอง	30	100	30	100
เป็นผู้เช่า	-	-	-	-
อื่น ๆ	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 30 พบว่า พื้นที่อยู่อาศัยครัวเรือนที่เป็นของตนเองของผู้ตอบแบบสอบถามครัวเรือนยากจน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งพื้นที่อยู่อาศัยแต่ละครัวเรือนมีขนาดตั้งแต่ 225 ตารางวา ไปจนถึง 500 ตารางวา สำหรับพื้นที่อยู่อาศัยครัวเรือนที่เป็นของตนเองของผู้ตอบแบบสอบถามครัวเรือนพ้นความยากจน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งพื้นที่อยู่อาศัยแต่ละครัวเรือนมีขนาดตั้งแต่ 650 ตารางวา ไปจนถึง 820 ตารางวา

ตาราง 31 ค่าร้อยละของจำนวนห้องที่มีภายในบ้านของครัวเรือนยากจน และครัวเรือน
 พ้นความยากจน

(n=60)

จำนวนห้อง	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 ห้อง	23	76.66	-	-
2 ห้อง	7	23.33	9	30.00
3 ห้อง	-	-	21	70.00
อื่น ๆ	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 31 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนส่วนใหญ่มีจำนวนห้องที่มีภายในบ้าน จำนวน 1 ห้อง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.66 และรองลงมา มีจำนวนห้องที่มีภายในบ้าน จำนวน 2 ห้อง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนพ้นความยากจนส่วนใหญ่มีจำนวนห้องที่มีภายในบ้าน จำนวน 3 ห้อง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 และรองลงมา มีจำนวนห้องที่มีภายในบ้าน จำนวน 2 ห้อง มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00

ตาราง 32 ค่าร้อยละของวัสดุที่ใช้ทำผนังบ้านของครัวเรือนยากจน และครัวเรือนพ้น
 ความยากจน

(n=60)

ประเภทวัสดุที่ใช้ทำผนังบ้าน	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ดินเผา	-	-	-	-
2. ดินบล็อกร (อิฐบล็อก)	-	-	5	16.67
3. คอนกรีต	-	-	-	-
4. ดินที่ไม่ได้เผา	-	-	-	-
5. ไม้แป้น (ไม้แผ่น)	25	83.33	25	83.33
6. ไม้ปล้อง (ไม้ไผ่)	5	16.67	-	-

ตาราง 32 (ต่อ)

ประเภทวัสดุที่ใช้ทำผนัง บ้าน	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. ลังกะสี	-	-	-	-
8. ดินโคลน	-	-	-	-
9. อื่น ๆ	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 32 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนส่วนใหญ่วัสดุที่ใช้ทำผนังห้องทำจากไม้แผ่น (ไม้แป้น) จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 และรองลงมาทำจากไม้ไผ่ (ไม้ปล้อง) จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนพ้นความยากจนส่วนใหญ่วัสดุที่ใช้ทำผนังห้องทำจากไม้แผ่น (ไม้แป้น) 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 และรองลงมาทำจากอิฐบล็อก (ดินบล็อก) จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

ตาราง 33 ค่าร้อยละของวัสดุที่ใช้ปูพื้นบ้านของครัวเรือนยากจน และครัวเรือนพ้น
ความยากจน

(n=60)

ประเภทวัสดุที่ใช้ปูพื้นบ้าน	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หิน/หินอ่อน	-	-	-	-
กะล่ำ (กระเบื้อง)	-	-	-	-
ซีเมนต์ (คอนกรีต)	-	-	2	6.66
ดินเหนียว (ดิน)	-	-	-	-
ไม้แป้น (ไม้แผ่น)	26	86.66	28	93.34
ไม้ปล้อง (ไม้ไผ่)	4	13.33	-	3.33
อื่น ๆ	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 33 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนส่วนใหญ่ วัสดุที่ใช้ปูพื้นบ้านทำจากไม้แผ่น (ไม้แป้น) จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 86.66 รองลงมา วัสดุที่ใช้ปูพื้นบ้านด้วยไม้ไผ่ (ไม้ปล้อง) จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนพ้นความยากจนส่วนใหญ่ วัสดุที่ใช้ปูพื้นบ้านทำจากไม้แผ่น (ไม้แป้น) จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.34 และรองลงมาวัสดุที่ใช้ปูพื้นบ้านด้วยคอนกรีต จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.66

ตาราง 34 ค่าร้อยละของวัสดุที่ใช้มุงหลังคาของครัวเรือนยากจน และครัวเรือนพ้น

ความยากจน

(n=60)

ประเภทวัสดุที่ใช้มุง หลังคา	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กระเบื้อง	-	-	8	26.67
หญ้าคา	5	16.66	-	-
สังกะสี	11	36.66	22	73.33
ไม้แป้น (ไม้แผ่น)	14	46.66	-	-
ใบไม้	-	-	-	-
ซีเมนต์ (คอนกรีต)	-	-	-	-
ซีแพ็ก (กระเบื้อง)	-	-	-	-
อื่น ๆ	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 34 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนส่วนใหญ่มีวัสดุที่ใช้มุงหลังคาบ้านจากจากไม้แผ่น (ไม้แป้น) จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.66 รองลงมา มุงหลังคาบ้านจากสังกะสี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.66 และต่ำสุดมุงหลังคาบ้านจากหญ้าคา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนพ้นความยากจนส่วนใหญ่มีวัสดุที่ใช้มุงหลังคาบ้านจากสังกะสี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมา มุงหลังคาบ้านจากกระเบื้อง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67

ตาราง 35 ค่าร้อยละของประเภทห้องสุขาที่ใช้ในครัวเรือนของครัวเรือนยากจน และ
ครัวเรือนพ้นความยากจน

(n=60)

ประเภทห้องสุขาที่ใช้ใน ครัวเรือน	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีห้องสุขา	23	76.66	-	-
วิดแห้ง (ส้วมหลุม)	7	23.33	18	60.00
ส้วมซึม	-	-	12	40.00
ชักโครก	-	-	-	-
อื่น ๆ	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 35 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนตอบว่า ไม่มี
ห้องสุขาที่ใช้ในครัวเรือน จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.66 รองลงมาใช้ส้วมหลุม
(วิดแห้ง) จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือน
พ้นความยากจนมีห้องสุขาที่ใช้ในครัวเรือนใช้ส้วมหลุม จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ
60.00 รองลงมาใช้ส้วมซึม จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00

ตาราง 36 ค่าร้อยละของแหล่งน้ำดื่มหลักในครัวเรือนของครัวเรือนยากจน และครัวเรือน
พ้นความยากจน

(n=60)

ประเภทของแหล่งน้ำดื่ม หลัก	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้ำริน (น้ำจากภูเขา)	30	100	27	90.00
บ่อน้ำที่ไม่มีฝาปิด	-	-	-	-
บ่อน้ำที่มีฝาปิด	-	-	3	10.00
น้ำฝน	-	-	-	-
น้ำบาดาล	-	-	-	-
น้ำประปา	-	-	-	-

ตาราง 36 (ต่อ)

ประเภทของแหล่งน้ำดื่ม หลัก	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้ำดื่มบริสุทธิ์	-	-	-	-
อื่น ๆ	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 36 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนตอบว่า ประเภทของแหล่งน้ำดื่มที่ประชาชนใช้ดื่มจากภูเขา จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนพ้นความยากจนตอบว่า ประเภทของแหล่งน้ำดื่มที่ประชาชนดื่มจากภูเขา จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาดื่มจากบ่อน้ำที่มีฝาปิด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

ตาราง 37 ค่าร้อยละของแหล่งน้ำใช้หลักในครัวเรือนของครัวเรือนยากจน และครัวเรือนพ้นความยากจน

(n=60)

ประเภทของแหล่งน้ำใช้หลัก	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แม่น้ำ	30	100	30	90.00
น้ำหนอง	-	-	-	-
น้ำสร้าง (น้ำจากบ่อ)	-	-	3	10.00
น้ำบาดาล	-	-	-	-
น้ำประปา	-	-	-	-
น้ำจากเขื่อน	-	-	-	-
อื่น ๆ	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 37 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนตอบว่า ส่วนใหญ่ประเภทของแหล่งน้ำใช้หลักประชาชนใช้น้ำจากแม่น้ำ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนพื้นความยากจนตอบว่า ประเภทของแหล่งน้ำใช้หลักประชากรใช้น้ำจากแม่น้ำ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาใช้แหล่งน้ำจากน้ำบ่อ (น้ำสร้าง) จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

ตาราง 38 ค่าร้อยละของเชื้อเพลิงหลักที่ใช้สำหรับประกอบอาหารในครัวเรือนของครัวเรือนยากจน และครัวเรือนพื้นความยากจน

(n=60)

ประเภทของเชื้อเพลิงหลักที่ใช้สำหรับประกอบอาหาร	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพื้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม้ฟืน	30	100	30	100
ขี้เลื่อย	-	-	-	-
ถ่านไม้	-	-	-	-
ถ่านหิน	-	-	-	-
แก๊สหุงต้ม	-	-	-	-
ไฟฟ้า	-	-	-	-
อื่น ๆ	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 38 พบว่า ประเภทของเชื้อเพลิงหลักที่ใช้สำหรับประกอบอาหารของครัวเรือนในหมู่บ้านของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มตอบว่า ใช้ไม้ฟืน คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 39 ค่าร้อยละของพลังงานหลักในการสร้างแสงสว่างในครัวเรือนของครัวเรือน
ยากจน และครัวเรือนพ้นความยากจน

(n=60)

ประเภทของพลังงาน หลักในการสร้างแสง สว่างในครัวเรือน	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กระบอง	-	-	-	-
เทียนไข	-	-	-	-
ตะเกียงน้ำมัน	22	73.33	-	-
แบตเตอรี่ไฟฟ้า	8	26.66	4	13.33
เครื่องปั่นไฟฟ้า	-	-	-	-
ไฟฟ้า	-	-	26	86.67
อื่น ๆ	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 39 พบว่า ประเภทของพลังงานหลักในการสร้างแสงสว่างในครัวเรือนยากจนจากตะเกียงน้ำมัน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมาจากแบตเตอรี่ไฟฟ้า จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.66 สำหรับครัวเรือนพ้นความยากจน ประเภทของพลังงานหลักในการสร้างแสงสว่างในครัวเรือนจากไฟฟ้า จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 รองลงมาจากแบตเตอรี่ไฟฟ้า จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

สรุป ข้อมูลปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย ผู้ตอบแบบสอบถามจากครอบครัวยากจนส่วนใหญ่มีพื้นที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง (ร้อยละ 100) จำนวนห้องในบ้านจำนวน 1 ห้อง (ร้อยละ 76.66) ใช้ไม้แผ่นทำผนังบ้าน (ร้อยละ 83.33) วัสดุปูพื้นบ้านเป็นไม้แผ่น (ร้อยละ 86.66) วัสดุผนังหลังคาเป็นไม้แป้น (ร้อยละ 46.66) ไม่มีห้องสุขา (ร้อยละ 76.66) ใช้แหล่งน้ำดื่มจากภูเขา (ร้อยละ 100) แหล่งน้ำใช้จากแม่น้ำ (ร้อยละ 100) ใช้ไม้พื้นเป็นเชื้อเพลิงหลักในการประกอบอาหาร (ร้อยละ 100) ใช้ตะเกียงน้ำมันให้แสงสว่างในครัวเรือน (ร้อยละ 73.33) ส่วนครอบครัวพ้นความยากจนส่วนใหญ่มีพื้นที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง (ร้อยละ 100) จำนวนห้องในบ้านจำนวน 3 ห้อง (ร้อยละ 70) ใช้ไม้แผ่นทำผนังบ้าน (ร้อยละ 83.33) วัสดุปูพื้นบ้านเป็นไม้แผ่น (ร้อยละ 86.66) วัสดุผนังหลังคาเป็นสังกะสี (ร้อยละ 73.33)

ห้องสุขาเป็นส้วมหลุม (ร้อยละ 60) ใช้แหล่งน้ำดื่มจากภูเขา (ร้อยละ 90) แหล่งน้ำใช้จากแม่น้ำ (ร้อยละ 90) ใช้ไม้ฟืนเป็นเชื้อเพลิงหลักในการประกอบอาหาร (ร้อยละ 100) ใช้ไฟฟ้าให้แสงสว่างในครัวเรือน (ร้อยละ 86.67)

2.3.5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านคมนาคม

ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากผู้ตอบแบบสอบถามครัวเรือนยากจนและครัวเรือนพื้นความยากจน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านคมนาคม มีรายละเอียดดังตาราง 40

ตาราง 40 ค่าร้อยละของการเดินทางไปทำงานและทำธุระของครัวเรือนยากจน และครัวเรือนพื้นความยากจน

(n=60)

ประเภทของการเดินทางไปทำงาน และทำธุระ	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพื้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เดินเท้า	27	90.00	-	-
ขี่เกียน (นั่งเกวียน)	-	-	-	-
รถถีบ (รถจักรยาน)	3	10.00	15	50.00
รถจักร (รถมอเตอร์ไซด์)	-	-	11	36.67
รถสองแถว (รถโดยสาร)	-	-	-	-
รถใหญ่ (รถยนต์)	-	-	-	-
อื่น ๆ รถอีแต๊กสองล้อ (รถโถนาเดินตาม)	-	-	4	13.33
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 40 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนประเภทของการเดินทางไปทำงานและทำธุระด้วยการเดินเท้า จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาเดินทางด้วยรถจักรยาน (รถถีบ) จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 นอกนั้นไม่มีสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนพื้นความยากจนประเภทของการเดินทางไปทำงานและทำธุระด้วยรถจักรยาน (รถถีบ) จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 เดินทางไปทำงานและทำธุระด้วยรถมอเตอร์ไซด์ (รถจักร) จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 และเดินทางด้วยรถโถนาเดินตามสองล้อ (รถอีแต๊กสองล้อ) คิดเป็นร้อยละ 13.33

สรุป ข้อมูลปัจจัยด้านคมนาคม ผู้ตอบแบบสอบถามจากครัวเรือนยากจน ส่วนใหญ่ เดินเท้าไปทำงานและทำธุระ (ร้อยละ 90) ส่วนครัวเรือนพื้นความยากจน ส่วนใหญ่ ใช้รถจักรยานไปทำงานและทำธุระ (ร้อยละ 50)

2.3.6 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสาร

ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากผู้ตอบแบบสอบถามครัวเรือนยากจนและครัวเรือนพื้นความยากจน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสาร มีรายละเอียดดัง ตาราง 41

ตาราง 41 ค่าร้อยละของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของครัวเรือนยากจน และครัวเรือนพื้นความยากจน

(n=60)

รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้วยช่องทางใด	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพื้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จากผู้ใหญ่บ้าน/นายบ้าน	30	100	30	100
จากเพื่อนบ้าน	-	-	-	-
จากหอกระจายข่าว	-	-	-	-
รับฟังจากวิทยุ	-	-	-	-
จากหนังสือพิมพ์	-	-	-	-
จากโทรทัศน์	-	-	-	-
อื่น ๆ	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 41 พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของครัวเรือนในหมู่บ้านของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มตอบว่า รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากผู้ใหญ่บ้าน/นายบ้าน คิดเป็นร้อยละ 100

สรุป ข้อมูลปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสาร ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งจากครัวเรือนยากจนและครัวเรือนพื้นความยากจน รับรู้ข้อมูลข่าวสารของครัวเรือนในหมู่บ้านจากผู้ใหญ่บ้าน (ร้อยละ 100)

2.3.7 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านรายได้

ข้อมูลที่ถูกวิจัยได้จากผู้ตอบแบบสอบถามครัวเรือนยากจนและครัวเรือน
 ฟื้นความยากจน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านรายได้ มีรายละเอียดดังตาราง
 42 – 50

ตาราง 42 ค่าร้อยละแหล่งที่มาของรายได้ในครัวเรือนของครัวเรือนยากจน และครัวเรือน
 ฟื้นความยากจน

(n=60)

แหล่งที่มาของรายได้ ในครัวเรือน	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนฟื้นความ ยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จากอาชีพปัจจุบัน (หารับจ้าง ดำนนา เกี่ยวข้าว/รับจ้างทั่วไป)	30	100	17	56.67
จากการสงเคราะห์ช่วยเหลือ	-	-	-	-
จากบุตรหลานส่งมาให้	-	-	13	43.33
อื่น ๆ	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 42 พบว่า แหล่งที่มาของรายได้ในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม
 ของครัวเรือนยากจนส่วนใหญ่มาจากการหารับจ้างดำนนา เกี่ยวข้าว/รับจ้างทั่วไป จำนวน
 30 คนคิดเป็นร้อยละ 100 โดยรวมรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 3,000 – 5,000 บาท/ปี
 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนมีแหล่งที่มาของรายได้จากการหารับจ้าง
 ดำนนา เกี่ยวข้าว/รับจ้างทั่วไปอยู่ในตัวเมือง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 รองลงมา
 จากบุตรหลานส่งเงินมาให้ใช้สอย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 โดยรวมรายได้
 เฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 13,000 – 15,000 บาท/ปี

ตาราง 43 ค่าร้อยละทรัพย์สินที่สร้างรายได้ในครัวเรือนของครัวเรือนยากจน และครัวเรือน
 ฟื้นความยากจน

(n=60)

ทรัพย์สินที่สร้างรายได้ ของครัวเรือนมีอะไรบ้าง	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนฟื้นความ ยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ควาย	-	-	8	26.67
วัว	-	-	11	36.67
แม่ (แพะ)	-	-	5	16.67
หมู	9	30.00	2	6.67
ไก่	21	70.00	4	13.33
อื่น ๆ	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 43 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนมีทรัพย์สินที่สร้างรายได้ในครัวเรือนจากสัตว์เลี้ยงเป็นส่วนใหญ่ คือ ไก่ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมาจากสัตว์เลี้ยง คือ หมู จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 นอกนั้นไม่มีสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนฟื้นความยากจนมีทรัพย์สินที่สร้างรายได้ในครัวเรือนจากสัตว์เลี้ยง คือ วัว จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 จากสัตว์เลี้ยง คือ ควาย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 จากสัตว์เลี้ยง คือ แม่ (แพะ) จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 จากสัตว์เลี้ยง คือ หมู จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 และจากสัตว์เลี้ยง คือ ไก่ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

ตาราง 44 ค่าร้อยละหนี้สินในครัวเรือนที่มีหนี้สินที่กู้ยืมของครัวเรือนยากจน และครัวเรือน
 พ้นความยากจน

(n=60)

หนี้สินของครัวเรือนมีหนี้สิน ที่กู้ยืมจากแหล่งใดบ้าง	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความ ยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กู้ยืมมาจากธนาคารนโยบาย	13	43.33	21	70.00
กู้ยืมมาจากพี่น้อง	-	-	5	16.67
กู้ยืมมาจากการกู้ยืมในระบบ	17	56.67	4	13.00
อื่น ๆ (ไม่มีหนี้สิน)	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 44 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนไม่มีหนี้สินที่
 กู้ยืมมาจากการกู้ยืมในระบบ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 และกู้ยืมมาจากธนาคาร
 นโยบาย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือน
 พ้นความยากจนมีหนี้สินที่กู้ยืมมาจากธนาคารนโยบาย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ
 70.00 มีหนี้สินที่กู้ยืมมาจากพี่น้อง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และมีหนี้สินที่กู้ยืม
 มาจากการกู้ยืมในระบบ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00

ตาราง 45 ค่าร้อยละมีการออมเงินในครัวเรือนของครัวเรือนยากจน และครัวเรือน
 พ้นความยากจน

(n=60)

ครัวเรือนมีการออมเงินหรือไม่	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความ ยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	-	-	-	-
ไม่มี	30	100	30	100
อื่น ๆ	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 45 พบว่า ไม่มีการออมเงินในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งสองกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 46 ค่าร้อยละในครัวเรือนที่มีการออมเงินกับที่ได้บ้างของครัวเรือนยากจน และครัวเรือนพ้นความยากจน

(n=60)

ครัวเรือนออมเงินกับที่ได้บ้าง	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ที่ธนาคาร	-	-	-	-
กองทุนหมู่บ้าน	-	-	-	-
อื่น ๆ (ไม่มีออมเงินกับที่ได้เลย)	30	100	30	100
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 46 พบว่า ไม่มีการออมเงินกับที่ได้เลยของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งสองกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 47 ค่าร้อยละในครัวเรือนที่ประกอบอาชีพในปัจจุบันของครัวเรือนยากจน และครัวเรือนพ้นความยากจน

(n=60)

ประกอบอาชีพในปัจจุบัน	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กสิกรรม (ทำนา/ทำสวน/ทำไร่)	30	100	17	56.67
เลี้ยงสัตว์	-	-	-	-
ประมง/เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-	-	-	-
ค้าขาย	-	-	-	-

ตาราง 47 (ต่อ)

ประกอบอาชีพในปัจจุบัน	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ลูกจ้าง/รับจ้าง	-	-	13	43.33
ว่างงาน	-	-	-	-
อื่น ๆ	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 47 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนประกอบอาชีพในปัจจุบันมีอาชีพทำนาเป็นหลัก จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100 นอกนั้นไม่มี สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนพ้นความยากจนประกอบอาชีพในปัจจุบันมีอาชีพทำนาจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 รองลงมามีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33

ตาราง 48 ค่าร้อยละจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ประกอบอาชีพได้ของครัวเรือนยากจน และครัวเรือนพ้นความยากจน

(n=60)

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ประกอบอาชีพได้	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 คน	30	100	-	-
2 คน	-	-	-	-
3 คนขึ้นไป	-	-	30	100
อื่น ๆ	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 48 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ประกอบอาชีพได้ส่วนใหญ่ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนพ้นความยากจนมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 3 คนขึ้นไป ที่ประกอบอาชีพได้ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 49 ค่าร้อยละจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ชราและไม่สามารถประกอบอาชีพของครัวเรือนยากจน และครัวเรือนพ้นความยากจน

(n=60)

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ชราและไม่สามารถประกอบอาชีพ	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-2 คน	30	100	-	-
3-4 คน	-	-	-	-
อื่น ๆ (ไม่มี)	-	-	30	100
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 49 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ชราและไม่สามารถประกอบอาชีพ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนพ้นความยากจนไม่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ชราและไม่สามารถประกอบอาชีพ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 50 ค่าร้อยละรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนยากจนและครัวเรือนพ้นความยากจน

(n=60)

รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน (ประมาณ)	ครัวเรือนยากจน		ครัวเรือนพ้นความยากจน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3,000-6,000 บาท/คน/ปี	30	100	-	-
10,000-15,000 บาท/คน/ปี	-	-	30	100
อื่น ๆ	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100

จากตาราง 50 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนยากจนมีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนอยู่ที่ประมาณ 3,000–6,000 บาท/คน/ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามของครัวเรือนพ้นความยากจนมีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนอยู่ที่ประมาณ 10,000–15,000 บาท/คน/ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100

สรุป ข้อมูลปัจจัยด้านรายได้ ผู้ตอบแบบสอบถามจากครัวเรือนยากจนส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้างเป็นแหล่งที่มาของรายได้ (ร้อยละ 100) มีไก่เป็นทรัพย์สินที่สร้างรายได้ (ร้อยละ 70) หนี้สินของครัวเรือนกู้มาจากนอกระบบ (ร้อยละ 56.67) ไม่มีการออม (ร้อยละ 100) ในปัจจุบันทำอาชีพกสิกรรม (ร้อยละ 100) จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ประกอบอาชีพได้ 1 คน (ร้อยละ 100) จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ชราและไม่สามารถประกอบอาชีพได้ 1–2 คน (ร้อยละ 100) รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนประมาณ 3,000–6,000 บาท/คน/ปี (ร้อยละ 100) ส่วนครัวเรือนพ้นความยากจนส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้างเป็นแหล่งที่มาของรายได้ (ร้อยละ 56.67) มีวัวเป็นทรัพย์สินที่สร้างรายได้ (ร้อยละ 36.67) หนี้สินของครัวเรือนกู้มาจากธนาคารนโยบาย (ร้อยละ 70) ไม่มีการออม (ร้อยละ 100) ในปัจจุบันทำอาชีพกสิกรรม (ร้อยละ 56.67) จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ประกอบอาชีพได้ 3 คนขึ้นไป (ร้อยละ 100) ไม่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ชราและไม่สามารถประกอบอาชีพได้ (ร้อยละ 100) รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนประมาณ 10,000–15,000 บาท/คน/ปี (ร้อยละ 100)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อครัวเรือนยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว จากการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง (ตัวแทนของครัวเรือนยากจน และตัวแทนของครัวเรือนพ้นความยากจน) พร้อมด้วยผู้เชี่ยวชาญภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ทั้ง 7 ด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ปัจจัยด้านการศึกษา พบว่า

1.1 อาคารเรียนชั้นประถมศึกษาที่มีอยู่มีสภาพไม่แข็งแรงไม่มั่นคง และไม่ปลอดภัยขาดการซ่อมแซม และโรงเรียนไม่มีห้องสมุดและไม่มีห้องน้ำประจำโรงเรียน

1.2. ไม่มีโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาประจำในหมู่บ้าน เนื่องจากชุมชนมีพื้นที่ตั้งอยู่ห่างไกลตัวเมือง ไม่มียานพาหนะเดินทางไปโรงเรียน เช่น รถจักรยานและรถจักรยานยนต์ หากต้องการส่งบุตรหลานเข้าไปศึกษาต้องต้องเดินเท้าหรือนั่งรถไถนาเดินตามสองล้อไปโรงเรียนในตัวเมืองที่มีระยะทางไปและกลับประมาณ 48 กิโลเมตร ต้องมีค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าที่พักและค่าอาหาร ซึ่งครอบครัวไม่มีกำลังทรัพย์เพียงพอทำให้ขาดโอกาสทางการศึกษาส่งผลให้ออกโรงเรียนกลางคัน

1.3 บุคลากรทางด้านการศึกษายังไม่เพียงพอ เช่น ครูขาดแคลนทำให้ครูต้องรับผิดชอบสอนหลายชั้นเรียน และจำนวนนักเรียนไม่สอดคล้องกับอัตราครูผู้สอนทำให้การดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง และขาดครูทางด้านศิลปวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมหมู่บ้านวัฒนธรรมตามนโยบายของรัฐบาล

1.4 ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนการสอน อุปกรณ์กีฬา และเครื่องแบบนักเรียน เนื่องจากครัวเรือนโดยส่วนใหญ่มีฐานะยากจนและไม่มีความสามารถในการจัดหาได้

1.5 ขาดแคลนงบประมาณสนับสนุนเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ขาดโอกาสในการเข้ารับการอบรม ฝึกทักษะ เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนใหม่ ๆ ในการพัฒนาผู้เรียนให้ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และทันต่อโลกปัจจุบัน

1.6 ขาดทุนการศึกษาเพื่อสนับสนุนสำหรับเด็กที่เรียนดีมีการประพฤติชอบแต่มีฐานะยากจน ทำให้ขาดโอกาสในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทำให้ไม่มีอาชีพที่มั่นคงมีงานทำแต่มีค่าตอบแทนไม่เหมาะสม

2. ปัจจัยด้านสาธารณสุข พบว่า

2.1 ไม่มีสถานอนามัยประจำในหมู่บ้าน และไม่มีแพทย์เฉพาะทาง ไม่มีพยาบาล ไม่มีเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และยารักษาโรคต่าง ๆ ที่เพียงพอ

2.2 ขาดเจ้าหน้าที่สาธารณสุขดูแลสุขภาพครัวเรือน ไม่มีการตรวจสุขภาพขั้นพื้นฐานประจำปีให้แก่ครัวเรือนในหมู่บ้าน

2.3 ครัวเรือนขาดความรู้ความเข้าใจด้านสุขภาพ จึงทำให้ไม่สามารถป้องกันตนเองจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ได้ เช่น ป่วยเป็นโรคท้องร่วง โรคพยาธิใบไม้ในตับ และโรคใช้เลือดออก

2.4 ครัวเรือนขาดความรู้ความเข้าใจในการเข้าใช้ห้องน้ำ ครัวเรือนส่วนใหญ่นิยมเข้าป่า เนื่องจากขาดแคลนน้ำเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่สุด

3. ปัจจัยด้านอาหาร พบว่า

3.1 ขาดการจัดสรรพื้นที่ดินทำกินเพิ่มให้แก่ครัวเรือน พื้นที่ดินทำกินส่วนใหญ่ประสบปัญหาภัยธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม และภัยสงคราม ทำให้พื้นที่ดินทำกินมีน้อยและผลผลิตก็ได้น้อยไม่เพียงพอต่อการบริโภค นอกจากนี้ครัวเรือนยังขาดความรู้ทางด้านในการทำเกษตร เช่น การแก้ไขปัญหาศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิตในการเพาะปลูก

การบำรุงรักษาพื้นที่ดินจากภัยแล้ง วิธีทำปุ๋ยชีวภาพและวิธีการปลูกหญ้าเพื่อมิให้สัตว์เลี้ยงกินตลอดปี

3.2 ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือยังไม่ทั่วถึง เช่น เครื่องมืออุปกรณ์ทางการเกษตร เมล็ดพันธุ์ข้าว เมล็ดพันธุ์พืชในการเพาะปลูก (ถ้ามี) พันธุ์สัตว์ ที่ทนทานต่อสภาพอากาศ และปุ๋ยชีวภาพเพื่อนำมาเพาะปลูกเพราะครัวเรือนไม่มีกำลังในการซื้อ

3.3 ขาดระบบชลประทาน ทำให้ครัวเรือนไม่มีแหล่งน้ำที่จะใช้ในการประกอบอาชีพทางด้านกสิกรรม เช่น ขาดน้ำทำนา ขาดแหล่งน้ำในการเพาะปลูก ขาดแหล่งน้ำให้สัตว์เลี้ยงดื่มกิน

4. ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย พบว่า

4.1 อาคารบ้านเรือนของครัวเรือนยากจนส่วนใหญ่สร้างจากวัสดุที่ไม่มั่นคงทน เช่น โครงสร้างบ้านทำด้วยไม้ไผ่ หลังคาหญ้า และบางครัวเรือนยังใช้วัสดุปูพื้นบ้านด้วยไม้ไผ่ (ไม้ปล้อง) ทำให้ชีวิตไม่มีความปลอดภัยที่เพียงพอ

4.2 ประเภทของพลังงานหลักในการสร้างแสงสว่างในครัวเรือนได้จากตะเกียงน้ำมัน รongลงมาจากแบตเตอรี่ไฟฟ้า นอกนั้นไม่มีไฟฟ้าใช้ (ไฟฟ้ามีแต่ปัญหาอยู่ที่ครัวเรือนไม่สามารถที่จะซื้อหม้อแปลงมาติดตั้งไฟฟ้าใช้ในบ้านของตนเองได้)

5. ปัจจัยด้านคมนาคม พบว่า

5.1 เส้นทางคมนาคมระหว่างหมู่บ้านไปอำเภอเป็นหลุมเป็นบ่อ ทำให้บุคคลภายนอกหมู่บ้านเดินทางเข้ามาติดต่อค้าขายไม่มีความสะดวกสบาย

5.2 ไม่มีรถโดยสารประจำทางเพื่อเดินทางระหว่างหมู่บ้านไปที่อำเภอ ทำให้ครัวเรือนไม่ได้รับความสะดวกสบายเท่าที่ควร

5.2 ไม่มีสะพานเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้าน ทำให้การเดินทางไปมาของครัวเรือนไม่มีความปลอดภัย

6. ปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสาร พบว่า

6.1 ไม่มีหอกระจายข่าว และป้ายประชาสัมพันธ์ข่าวสารประจำในหมู่บ้าน ทำให้ครัวเรือนขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องอย่างต่อเนื่อง สืบเนื่องจากไม่มีงบประมาณเพียงพอที่นำมาสนับสนุน

7. ปัจจัยด้านรายได้ พบว่า

7.1 ครัวเรือนส่วนใหญ่ยังมีรายได้น้อยไม่เพียงพอในการดำรงชีพ โดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 6,000 บาท/ปี เฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 500 บาท/คน/เดือน ซึ่งยังต่ำกว่าเกณฑ์

ของรัฐบาลกำหนดไว้เฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 768 บาท/คน/เดือน สาเหตุของปัญหาดังกล่าวนั้น เนื่องจากว่าครัวเรือนมีอาชีพหลักจากการทำนาเพียงอย่างเดียว บางครัวเรือนอยู่ในภาวะว่างงาน และบางบางส่วนไม่รู้หนังสือหรือไม่มีวุฒิการศึกษาที่เอื้อต่อการมีงานทำ ทำให้จำเป็นต้องกู้หนี้ยืมสินนอกระบบ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์สภาพแวดล้อมของครัวเรือน ยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์สภาพแวดล้อมของครัวเรือนยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis (ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน คือ จุดอ่อน (W) และ จุดแข็ง (S) และปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก คือ โอกาส (O) และภัยคุกคาม (T)) กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มครัวเรือนยากจนและกลุ่มครัวเรือนพ้นความยากจน เมื่อวันที่ 12 เดือน กันยายน พ.ศ. 2560 เป็นเวลา 1 วัน มีรายละเอียดของผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์สภาพแวดล้อมของ 2 กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

การวิเคราะห์ SWOT (การประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม)

จุดแข็ง

1. ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ (Ethnic Diversity) ของเมืองบัวละพา ประกอบด้วยชาติพันธุ์ที่พูดภาษาตระกูลออสโตรเอเชียติก (Austroasiatic) 4 ชาติพันธุ์ ได้แก่ เผ่าตรี ร้อยละ 38.5 เผ่ามะกอง ร้อยละ 17 เผ่าจ่วน ร้อยละ 2.4 เผ่ากรี ร้อยละ 1.1 ชาติพันธุ์ที่พูดภาษาตระกูลไท-กะได (Tai-Kadai) 2 ชาติพันธุ์ ได้แก่ เผ่าผู้ไท ร้อยละ 22.4 เผ่าลาว ร้อยละ 18.6 ที่สามารถพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และผลิตสินค้าจากฐานวัฒนธรรม

2. ความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) สภาพภูมิประเทศของเมืองบัวละพาเป็นเขตภูเขาที่สลับซับซ้อน มีเทือกเขาภูหลวงเป็นจุดเด่น อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง ประมาณ 200-400 เมตร มีป่าไม้ธรรมชาติจำนวนมาก และมีลำห้วยต่าง ๆ มากมาย ทำให้มีความหลากหลายทั้งพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ ชนเผ่าพื้นเมืองสามารถเก็บหาของป่าเลี้ยงชีพได้ และสร้างป่าชุมชนได้

3. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ แขวงคำม่วนมีวนอุทยานแห่งชาติ หินหนามหน่อที่จะถูกประกาศเป็นมรดกโลก และเมืองบัวละพามีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ คือถ้ำน้ำลอดเซบั้งไฟ ดังนั้น เมืองบัวละพามีโอกาสจะพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้เป็นอย่างดี

4. จุดเชื่อมต่อระหว่าง สปป.ลาว-สส.เวียดนาม เมืองบัวละพาดังอยู่บนเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างลาวกับเวียดนามที่สั้นที่สุด จึงเป็นจุดยุทธศาสตร์เชื่อมต่อกับเส้นทางไฮจิมินท์ในสมัยสงครามเวียดนาม มีด่านท่องเที่ยว (ด่านหนองม้า เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน-กะลอง เมืองบ่อแจ็ก แขวงกัวงบิญ) ตั้งอยู่ตรงชายแดนดังกล่าว ซึ่งมีเศษซากสงครามหลงเหลืออยู่มากตามชายแดน สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และด่านชายแดนถาวรต่อไป

5. การสร้างตลาดชนเผ่า เมืองบัวละพามีชนเผ่าที่หลากหลายมีงานฝีมือหัตถกรรมและผลผลิตจากป่าท้องถิ่นที่สามารถนำมาวางขายในตลาดของชนเผ่าได้ ซึ่งสามารถจะจัดตั้งตลาดชนเผ่าเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้เป็นอย่างดี

6. ประชาชนมีความขยันขันแข็ง สามารถรองรับการพัฒนาได้เป็นอย่างดี

7. ชุมชนมีปราชญ์ชาวบ้านซึ่งสามารถบูรณาการภูมิปัญญาไปใช้ในการพัฒนาองค์ความรู้ท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ได้

8. ในแขวงคำม่วนและเมืองบัวละพามีกิจการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่จำนวนมาก เช่น เขื่อนผลิตไฟฟ้าน้ำเทิน 2 โรงงานผลิตปูนซีเมนต์ และเหมืองแร่ต่างๆ สามารถของบประมาณสนับสนุนการพัฒนาของรัฐได้ตามหลักการความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทเอกชน(Corporate Social Responsibility : CSR) ที่แต่ละบริษัทถือปฏิบัติ อยู่แล้ว

จุดอ่อน

1. ประชาชนมีการศึกษาน้อย เนื่องจากส่วนมากอยู่ห่างไกลจากความเจริญในเขตป่าเขา และเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาของตนเองเป็นหลัก

2. มีทรัพยากรในการพัฒนาน้อย เนื่องจากเป็นเขตด้อยพัฒนา ฝ่ายปกครองมีรายได้น้อย จึงไม่มีงบประมาณในการพัฒนามากนัก

3. เจ้าหน้าที่ภาครัฐยังมีความเข้าใจและความสามารถในการจัดการการพัฒนาเชิงรุกอยู่น้อย ส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกับการรับคำสั่งจากส่วนกลางมาปฏิบัติ

4. ที่ดินทำกินมีน้อยเนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าและเขตภูเขา ส่วนใหญ่ยังไม่ได้เก็บกู้วัชพืชระเบิดที่หลงเหลือจากสมัยสงครามได้หมด การทำกินแต่เดิมเป็นแบบไร่เลื่อนลอยหรือไร่หมุนเวียน และทำนาไร่ ที่นาลุ่มหรือนาปักดำยังมีอยู่น้อยมาก

5. ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค เนื่องจากเมืองบัวละพาที่มีพื้นที่อยู่ในเขตภูเขาที่ขาดแคลนน้ำอุปโภคและบริโภค ทั้งๆ ที่มีลำน้ำหลายสายแต่อยู่ห่างไกลชุมชน ต้องอาศัยการขุดเจาะน้ำบาดาลซึ่งต้องใช้เงินลงทุนสูงมาก

6. การคมนาคมมีความยากลำบาก เนื่องจากยังไม่มีถนนหนทางที่ดี ไม่มีสะพานข้ามลำน้ำที่มีอยู่มากมายอย่างเพียงพอ ระบบการคมนาคมและการสื่อสารในแขวงคำม่วน และเมืองบัวละพายังอยู่ในขั้นการพัฒนา สภาพถนนยังไม่สามารถสัญจรได้ตลอดทั้งปี และยังมีเครื่องข่ายถนนเข้าไปยังพื้นที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง

7. ยังมีระเบิดที่หลงเหลืออยู่จำนวนมากจากสมัยสงครามที่ยังไม่สามารถเก็บกู้ได้หมด เป็นอันตรายต่อการเปิดพื้นที่ทำกินและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ

8. สภาพแวดล้อมที่เสี่ยงอันตรายต่อภัยธรรมชาติ แขวงคำม่วนและเมืองบัวละพามักจะเกิดวาตภัยและอุทกภัยอยู่เสมอ และส่วนใหญ่ในระยะหลังจะมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นมาก

โอกาส

1. ความช่วยเหลือจากต่างประเทศ สปป.ลาว ได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก เนื่องจากยังเป็นประเทศที่มีการพัฒนาน้อย โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศจึงมีมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่เกี่ยวกับการขจัดความยากจน

2. การพัฒนาอย่างยั่งยืน สปป.ลาว เริ่มต้นการพัฒนาประเทศมาไม่นานนัก มีโอกาสที่จะเรียนรู้ผลของการพัฒนาตามแนวทางต่าง ๆ จากประเทศเพื่อนบ้าน และมีโอกาสที่จะเลือกใช้แนวทางการพัฒนาที่เหมาะสม ซึ่งจะสามารถพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนได้อย่างแท้จริง

3. การส่งเสริมการพัฒนาจากภาครัฐ รัฐบาล สปป.ลาว มีนโยบายส่งเสริมให้เมืองบัวละพาได้รับการพัฒนาในทุกด้าน แต่ยังมีงบประมาณไม่เพียงพอ จึงเป็นโอกาสที่จะได้รับการส่งเสริมโครงการพัฒนาใด ๆ ก็ตามที่สามารถทำได้

4. นโยบายส่งเสริมบรรดาชนเผ่าตามอุดมการณ์รัฐสังคมนิยมของลาวที่ให้ความเท่าเทียมกันของชนทุกเผ่าตามรัฐธรรมนูญของลาว จะเป็นโอกาสให้การพัฒนาที่เน้นอัตลักษณ์วัฒนธรรมความเป็นชาติพันธุ์ของชนเผ่าสามารถกระทำได้

ภัยคุกคาม

1. การขยายตัวของการลงทุนอุตสาหกรรมด้านเขื่อนผลิตกระแสไฟฟ้าเหมืองแร่ และไร่การเกษตรขนาดใหญ่ เช่น สวนยาง สวนปาล์มคาลิปตัส ส่งผลกระทบต่อความเสื่อมโทรมและภาวะมลพิษต่อสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อป่าไม้และแหล่งน้ำ ซึ่งเป็นฐานทรัพยากรของชุมชน

2. การขยายตัวของการท่องเที่ยวจากการประกาศให้อุทยานแห่งชาติ หินหนามหน่อเป็นมรดกโลก จะส่งผลกระทบต่อความเสื่อมโทรมของธรรมชาติ

3. งบประมาณเพื่อการพัฒนาของประเทศยังมีอยู่อย่างจำกัด และต้องนำไปใช้ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระดับประเทศที่ยังขาดแคลนอยู่มากทุกอย่าง จึงมีงบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาให้พ้นความยากจนอยู่น้อยมาก

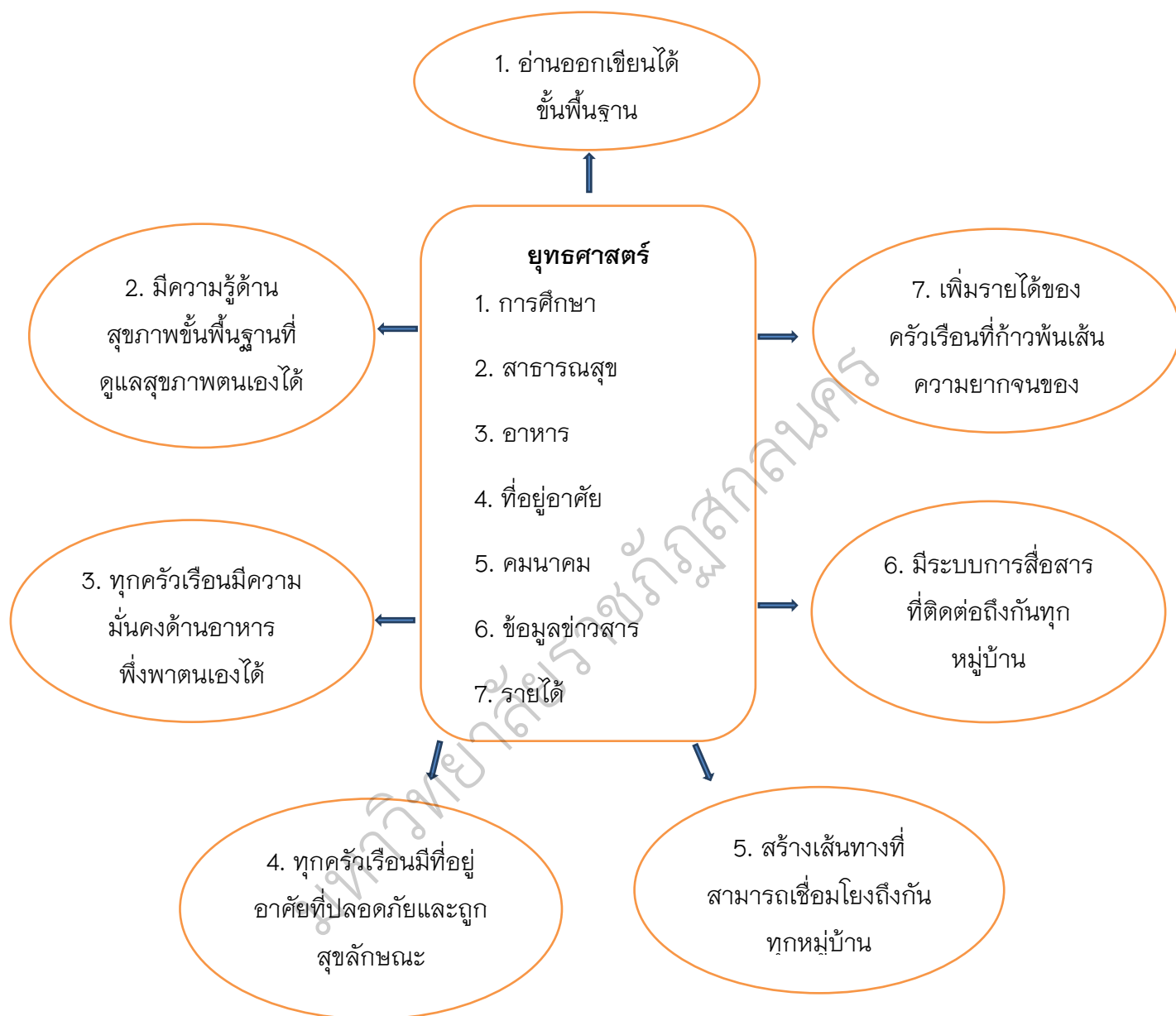
4. นโยบายเน้นการสร้างจุดสูมในระดับต่าง ๆ ของรัฐจะทำให้ไม่มีงบประมาณจากรัฐมาสนับสนุนโครงการที่ไม่เกี่ยวข้องกับจุดสูม หรืออยู่นอกเขตจุดสูม

สรุป ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์สภาพแวดล้อมของครัวเรือนยากจนเมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว มีจุดเด่นด้านความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ความหลากหลายทางชีวภาพ ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาเหมาะกับการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ มีจุดเชื่อมต่อชายแดนกับเวียดนาม พร้อมกับทรัพยากรท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ สงครามเวียดนาม ตลาดชนเผ่า ประชาชนพร้อมรับการพัฒนา มีปราชญ์ชาวบ้านในชุมชน ธุรกิจเอกชนสามารถสนับสนุนการพัฒนาได้ จุดด้อย ได้แก่ ประชาชนมีการพัฒนาน้อย ท้องถิ่นมีทรัพยากรเพื่อการพัฒนาที่น้อย เจ้าหน้าที่มีความสามารถในการพัฒนาเชิงรุกจำกัด ที่ดินทำกินมีน้อย ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค การคมนาคมยากลำบาก มีระเบิดหลงเหลืออยู่ในพื้นที่จำนวนมาก มีภัยธรรมชาติบ่อยครั้ง โอกาสในการพัฒนา ได้แก่ ความช่วยเหลือจากต่างประเทศ การพัฒนาอย่างยั่งยืน การส่งเสริมการพัฒนาจากภาครัฐ นโยบายส่งเสริมชนเผ่าตามอุดมการณ์สังคมนิยมของรัฐ และมีภัยคุกคามการพัฒนา ได้แก่ ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมจากการลงทุนอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อความเสื่อมโทรมของธรรมชาติ งบประมาณของประเทศมีจำกัด รัฐเน้นพัฒนาที่จุดสูมเป็นหลัก

ตอนที่ 4 ผลการสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์เรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว

การสร้างเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์เรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ในแต่ละด้านโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Workshop) ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หมู่บ้านน้ำออกสู ตัวแทนของครัวเรือน ยากจนจำนวน 24 คน และตัวแทนของครัวเรือนพ้นความยากจนจำนวน 10 คน และผู้เชี่ยวชาญภาครัฐที่เกี่ยวข้องพร้อมด้วยผู้นำชุมชนจำนวน 21 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบ เจาะจง (Purposive Sampling) รวมทั้งสิ้นจำนวน 55 คน ผู้วิจัยได้จับคู่ระหว่างจุดอ่อน (W) และภัยคุกคาม (T) เท่ากับ (WT) เป็นการกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสม โดยใช้กลยุทธ์ป้องกัน (Defensive Strategy) เพื่อพยายามลดอุปสรรคต่าง ๆ ตลอดจนหามาตรการที่จะทำให้เกิด การสูญเสียที่น้อยที่สุด เพื่อนำไปสู่ผลการสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์เรือนให้พ้น ความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว เมื่อวันที่ 27-28 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2560 เป็นเวลา 2 วัน ซึ่งผลการสร้างยุทธศาสตร์ที่นำมาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนมี ทั้งหมด 7 ด้าน แสดงได้ ดังภาพประกอบ 8

น้ำออกสู่อิมเดล - NOH Model: ยุทธศาสตร์และเป้าหมาย

ภาพประกอบ 8 น้ำออกสู่อิมเดล - NOH Model: ยุทธศาสตร์และเป้าหมาย

จากภาพประกอบ 8 น้ำออกสู่อิมเดล - NOH Model: ยุทธศาสตร์และเป้าหมาย สามารถแสดงรายละเอียดยุทธศาสตร์ยุทธศาสตร์การพัฒนาครัวเรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ทั้ง 7 ด้าน ตามตาราง 51 ดังนี้

ตาราง 51 ยุทธศาสตร์การพัฒนาครัวเรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน
สปป.ลาว ด้านการศึกษา

(n=55)

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์รอง
1. ด้านการศึกษา	ประชาชนสามารถอ่านออกเขียนได้ขั้นพื้นฐาน	<p>1.1 พัฒนาภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ ด้วยการสร้างระบบการเขียนอักษรภาษาชนเผ่าด้วยอักษรลาว เพื่อจัดทำแบบเรียนในภาษาของตนเอง ทั้งนี้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการให้การศึกษาภาษาลาวให้มีความแข็งแกร่งยิ่งขึ้น</p> <p>1.2 การศึกษาภาษาชาติพันธุ์ในระบบสำหรับเด็กและเยาวชน</p> <p>ระดับอนุบาล จัดหลักสูตรการเรียนภาษาชาติพันธุ์ของตนเองโดยใช้ตัวอักษรลาว</p> <p>ระดับประถม จัดหลักสูตรให้เรียนภาษาลาวและเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยภาษาของชาติพันธุ์ตนเอง แล้วทำเป็นภาษาลาว</p> <p>ระดับมัธยม จัดหลักสูตรให้เรียนภาษาของตนเองด้วยอักษรโรมัน และเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อเตรียมพื้นฐานด้านภาษาเพื่อการท่องเที่ยว</p> <p>1.3 การศึกษานอกระบบ สร้างศูนย์การเรียนรู้ชุมชนสำหรับประชาชนทั่วไป เด็กและเยาวชนที่ไม่มีโอกาสเรียนในโรงเรียน สอนการเขียนภาษาชนเผ่าด้วยภาษาลาวแล้วค่อยเรียนภาษาลาว ทั้งนี้เพื่อง่ายต่อการเรียนรู้ภาษาลาว</p> <p>1.4 จัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาเด็ก/เยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ที่ยากจนให้เรียนวิชาชีพ เพื่อกลับมาเป็นครูสอนในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ของตน</p>

ตาราง 51 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์รอง
		<p>1.5 ส่งเสริมการเขียน การจัดพิมพ์ และการเผยแพร่หนังสือภาษาของชาติพันธุ์ต่าง ๆ เพื่อรักษาภูมิปัญญาและองค์ความรู้ของกลุ่มชาติพันธุ์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืน</p> <p>1.6 จัดตั้งตู้หนังสือประจำหมู่บ้านเพื่อส่งเสริมการอ่านและการหาความรู้ของชุมชน</p> <p>1.7 จัดทำโครงการสวนเกษตรในโรงเรียนเพื่อเป็นอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน</p> <p>1.8 จัดโครงการขอความร่วมมือกับกิจการของเอกชน ตามหลักความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทเอกชน (CSR) สนับสนุนการศึกษาด้วยการสร้างอาคารเรียน จัดหาอุปกรณ์การศึกษาและการกีฬา จักรยานสำหรับนักเรียนขี่ไปโรงเรียน ฯลฯ</p>

ตาราง 52 ยุทธศาสตร์การพัฒนาครัวเรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านสาธารณสุข

(n=55)

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์รอง
2. ด้านสาธารณสุข	ประชาชนมีความรู้ในการดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐานของตนเอง	<p>2.1 ติดตั้งตู้ยาประจำบ้านทุกบ้าน ด้วยยาสามัญทั้งแผนตะวันตกและพื้นบ้าน (สมุนไพร)</p> <p>2.2 จัดตั้งศูนย์สุขภาพชุมชนเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลเรื่องความเจ็บป่วยของคนในชุมชน ความรู้ภูมิปัญญาสมุนไพรและการรักษาโรคแบบพื้นบ้าน การฝึกอบรมเพื่อให้ประชาชนสามารถดูแลสุขภาพตนเองได้</p>

ตาราง 52 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์รอง
		2.3 จัดตั้งกลไกการดูแลสุขภาพ โดยการฝึกอบรมบุคลากรอาสาสมัครสาธารณสุขในชุมชนเพื่อดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐาน 2.4 พัฒนาองค์ความรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องการรักษาสุขภาพของชาติพันธุ์

ตาราง 53 ยุทธศาสตร์การพัฒนาครัวเรือนให้พื้นความยากจน เมืองบัวหลวง แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านอาหาร

(n=55)

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์รอง
3. ด้านอาหาร	ชุมชนมีความมั่นคงด้านอาหาร มีระบบโภชนาการที่ถูกต้อง สุขลักษณะ	3.1 พัฒนาองค์ความรู้เรื่องอาหาร/โภชนาการของกลุ่มชาติพันธุ์ 3.2 อบรมการผลิตอาหารที่ไม่ทำลายคุณค่าทางโภชนาการให้แก่ประชาชน 3.3 สนับสนุนชุมชนผลิตอาหารที่ปลอดภัยต่อสุขภาพ ด้วยเกษตรอินทรีย์และเกษตรธรรมชาติ 3.4 ส่งเสริมการปลูกพืชแบบผสมหลายอย่าง (ไม่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว) เน้นปลูกพืชทุกชนิดที่ต้องการใช้เป็นอาหาร เพื่อให้พึ่งตนเองได้ หากมีเหลือจากการบริโภคจึงจะจำหน่ายเป็นรายได้เสริม 3.5 ส่งเสริมการผลิตอาหารด้วยระบบวนเกษตรที่สามารถปลูกพืชผสมในสวนป่า และการจัดการป่าชุมชนให้เป็นคลังอาหารที่ยั่งยืนของชุมชน

ตาราง 53 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์รอง
		<p>3.6 สนับสนุนการก่อตั้งกองทุนเพื่อการเกษตรสำหรับกลุ่มครัวเรือนยากจนโดยเฉพาะ เริ่มต้นด้วยการให้ทุนเริ่มต้น และส่งเสริมการออม ให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัดการกองทุน</p> <p>3.7 ส่งเสริมการวิจัยหาพืชและสัตว์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และดินฟ้าอากาศ</p>

ตาราง 54 ยุทธศาสตร์การพัฒนาครัวเรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านที่อยู่อาศัย

(n=55)

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์รอง
4. ด้านที่อยู่อาศัย	ประชาชนที่มีที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ	<p>4.1 ส่งเสริมให้ประชาชนใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นสร้างที่อยู่อาศัยบนพื้นฐานความรู้ด้านสถาปัตยกรรมที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และถูกสุขลักษณะ</p> <p>4.2 ศึกษาดูงาน/แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องการรวมกลุ่มกันสร้างที่อยู่อาศัยกับกลุ่มชาติพันธุ์ผู้ไทที่มีองค์ความรู้ด้านนี้</p> <p>4.3 ส่งเสริมการสร้างกลุ่มออมทรัพย์เพื่อสร้างที่อยู่อาศัย</p> <p>4.4 สนับสนุนการก่อสร้างระบบฝายน้ำล้น และระบบประปาภูเขา ต่อท่อจากฝายน้ำล้นเข้าสู่หมู่บ้านและครัวเรือน</p> <p>4.5 สนับสนุนการสร้างส้วมหลุมด้วยฐานไม้มีฝาปิดในระยะแรก และเปลี่ยนเป็นฐานซีเมนต์ในเวลาต่อไป</p>

ตาราง 55 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคircuitเรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวสะพา แขวงคำม่วน
สปป.ลาว ด้านเส้นทางคมนาคม

(n=55)

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์รอง
5. ด้าน เส้นทาง คมนาคม	สร้างเส้นทาง ที่เชื่อมโยงถึง กันระหว่าง หมู่บ้าน	5.1 สํารวจเส้นทางที่เหมาะสมในการเชื่อมต่อหมู่บ้าน และแหล่งท่องเที่ยว 5.2 ส่งเสริมการสร้างถนน และสะพาน ด้วยเทคโนโลยี ที่เหมาะสมที่ชาวบ้านสามารถดูแลบำรุงรักษาด้วย ตนเองได้ 5.3 ขอกการสนับสนุนจากหน่วยงานธุรกิจเอกชน เพื่อสร้างถนน และสร้างสะพาน 5.4 สนับสนุนโครงการจัดหาจักรยานใช้แล้วให้ ชาวบ้านยืมใช้ในการเดินทางระหว่างหมู่บ้าน

ตาราง 56 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคircuitเรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวสะพา แขวงคำม่วน
สปป.ลาว ด้านข้อมูลข่าวสาร

(n=55)

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์รอง
6. ด้าน ข้อมูลข่าวสาร	สร้างระบบ สื่อสารที่มี ประสิทธิภาพ สามารถ เชื่อมโยงถึงกัน ทุกหมู่บ้าน	6.1 สนับสนุนการสร้างหอกระจายข่าว 6.2 สนับสนุนการสร้างระบบวิทยุสื่อสารที่เชื่อมโยง ชุมชนเข้าด้วยกัน 6.3 สนับสนุนการสร้างศูนย์ข้อมูลข่าวสารในชุมชน ได้แก่ กระจดานข่าว ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จัดชุดคอมพิวเตอร์เพื่อการเชื่อมโยงระบบอินเทอร์เน็ต ตามศักยภาพของชุมชน 6.4 สนับสนุนการฝึกอบรมนักจัดรายการวิทยุชุมชน เพื่อให้ความรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อชาวบ้าน 6.5 สนับสนุนเครื่องรับวิทยุประจำหน่วยต่าง ๆ ของหมู่บ้าน โดยเน้นการติดตั้งไว้ที่ครัวเรือนที่ยากจน

ตาราง 56 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์รอง
		6.6 สนับสนุนหม้อแปลงไฟฟ้าสำหรับครัวเรือนที่ยากจน หรือจัดทำโครงการที่สนับสนุนโดยหน่วยงานของเอกชน

ตาราง 57 ยุทธศาสตร์การพัฒนาครัวเรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านรายได้

(n=55)

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์รอง
7. ด้านรายได้	เพิ่มรายได้ของครัวเรือนให้พ้นภาวะความยากจน	<p>7.1 สนับสนุนการปลูกพืช/ผักเมืองหนาวที่ปลอดภัยต่อสุขภาพผู้บริโภค</p> <p>7.2 สนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่</p> <p>7.3 สนับสนุนการสร้างศูนย์เรียนรู้ชุมชน เพื่อให้การฝึกอาชีพบนต้นทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนโดยใช้วิทยากรในหมู่บ้าน เช่น ผู้รู้เรื่องเครื่องจักสาน ฯลฯ เป็นต้น</p> <p>7.4 ส่งเสริมการพัฒนาตลาดชายแดนลาว-เวียดนาม</p> <p>7.5 สืบเสาะสถานที่แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของชุมชน</p> <p>7.6 สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงธรรมชาติโดยการจัดการของชุมชน</p> <p>7.7 สนับสนุนการอบรมชาวบ้านเป็นมัคคุเทศก์ในท้องถิ่น</p> <p>7.8 สนับสนุนการรวมกลุ่มชาวบ้านเพื่อจัดตั้งวิสาหกิจของชุมชน เช่น โฮมสเตย์</p>

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายการวิจัยข้อที่ 4 เพื่อยืนยัน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์เรียนรู้ให้พ้นความยากจน เมืองบัวชะพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อยืนยันยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์เรียนรู้ให้พ้นความยากจน เมืองบัวชะพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว โดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตาราง 58-66

ตาราง 58 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=55)		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	50	90.90
- หญิง	5	9.10
รวม	55	100.00
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 25 ปี	-	-
- 26 - 30 ปี	-	-
- 31 - 40 ปี	6	10.90
- 41- 50 ปี	27	49.10
- 51 ปีขึ้นไป	22	40.00
รวม	55	100.00
3. ตำแหน่ง		
- ภาครัฐ	21	38.20
- ตัวแทนครัวเรือนความยากจน	24	43.60
- ตัวแทนครัวเรือนพ้นความยากจน	10	18.20
รวม	55	100.00

ตาราง 58 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. วุฒิการศึกษา		
- ประถมศึกษา	21	38.20
- มัธยมศึกษาตอนต้น	11	5.50
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	11	20.00
- ปวส./อนุปริญญา	-	-
- ปริญญาตรี	16	29.10
- ปริญญาโท	4	7.30
รวม	55	100.00
5. ประสบการณ์ในตำแหน่ง		
น้อยกว่า 5 ปี	-	-
- 5-10 ปี	21	38.20
- 11-20 ปี	34	61.80
- 21 ปีขึ้นไป	-	-
รวม	55	100.00

จากตาราง 58 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90 อายุส่วนใหญ่ 41 - 50 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 49.10 ตำแหน่งส่วนใหญ่เป็นตัวแทนครัวเรือนยากจน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 43.60 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่เป็นประถมศึกษา จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 38.20 และประสบการณ์ในตำแหน่งส่วนใหญ่ 11 - 20 ปีขึ้นไป จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 61.80

ตาราง 59 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงมาตรฐานผลการยืนยันยุทธศาสตร์การพัฒนานครวีเวือน
ให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว โดยรวมและรายด้าน

ด้าน	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม (n=55)		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา	4.81	.42	มากที่สุด
2	ยุทธศาสตร์ด้านสาธารณสุข	4.77	.25	มากที่สุด
3	ยุทธศาสตร์ด้านอาหาร	4.75	.41	มากที่สุด
4	ยุทธศาสตร์ด้านที่อยู่อาศัย	4.67	.20	มากที่สุด
5	ยุทธศาสตร์ด้านเส้นทางคมนาคม	4.65	.33	มากที่สุด
6	ยุทธศาสตร์ด้านข้อมูลข่าวสาร	4.62	.33	มากที่สุด
7	ยุทธศาสตร์ด้านรายได้	4.60	.17	มากที่สุด
	รวม	4.70	.23	มากที่สุด

จากตาราง 59 พบว่า ผลการยืนยันยุทธศาสตร์การพัฒนานครวีเวือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา ($\bar{X} = 4.81$) ยุทธศาสตร์ด้านสาธารณสุข ($\bar{X} = 4.77$) ยุทธศาสตร์ด้านอาหาร ($\bar{X} = 4.75$) ยุทธศาสตร์ด้านที่อยู่อาศัย ($\bar{X} = 4.67$) ยุทธศาสตร์ด้านเส้นทางคมนาคม ($\bar{X} = 4.65$) ยุทธศาสตร์ด้านข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 4.62$) และยุทธศาสตร์ด้านรายได้ ($\bar{X} = 4.60$)

ตาราง 60 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงมาตรฐานผลการยืนยันยุทธศาสตร์การพัฒนาครัวเรือน
ให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านการศึกษา
โดยรวมและรายด้าน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม (n=55)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา			
1.1 พัฒนาการภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ ด้วยการสร้างระบบการเขียนอักษรภาษาชนเผ่าด้วยอักษรลาว เพื่อจัดทำแบบเรียนในภาษาของตนเอง ทั้งนี้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการให้การศึกษาภาษาลาวให้มีความแข็งแกร่งยิ่งขึ้น	4.90	.50	มากที่สุด
1.2 การศึกษาภาษาชาติพันธุ์ในระบบสำหรับเด็กและเยาวชน ระดับอนุบาล จัดหลักสูตรการเรียนภาษาชาติพันธุ์ของตนเองโดยใช้ตัวอักษรลาว ระดับประถม จัดหลักสูตรให้เรียนภาษาลาวและเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยภาษาของชาติพันธุ์ตนเอง แล้วทำเป็นภาษาลาว	4.73	.50	มากที่สุด
ระดับมัธยม จัดหลักสูตรให้เรียนภาษาของตนเองด้วยอักษรโรมัน และเรียนภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมพื้นฐานด้านภาษาเพื่อการท่องเที่ยว			
1.3 การศึกษานอกระบบ สร้างศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สำหรับประชาชนทั่วไป เด็กและเยาวชนที่ไม่มีโอกาสเรียนในโรงเรียน สนองการเขียนภาษาชนเผ่าด้วยภาษาลาวแล้วค่อยเรียนภาษาลาว ทั้งนี้เพื่อง่ายต่อการเรียนรู้ภาษาลาว	4.85	.49	มากที่สุด

ตาราง 60 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม (n=55)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.4 จัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาเด็ก/เยาวชนในกลุ่มชาติพันธุ์ที่ยากจนให้เรียนวิชาครู เพื่อกลับมาเป็นครูสอนในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ของตน	4.85	.59	มากที่สุด
1.5 ส่งเสริมการเขียน การจัดพิมพ์ และการเผยแพร่หนังสือภาษาของชาติพันธุ์ต่างๆ เพื่อรักษาภูมิปัญญาและองค์ความรู้ของกลุ่มชาติพันธุ์ให้เป็นที่เรียนรู้ที่ยั่งยืน	4.75	.42	มากที่สุด
1.6 จัดตั้งตู้หนังสือประจำหมู่บ้านเพื่อส่งเสริมการอ่านและการหาความรู้ของชุมชน	4.75	.48	มากที่สุด
1.7 จัดทำโครงการสวนเกษตรในโรงเรียน เพื่อเป็นอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน	4.78	.49	มากที่สุด
1.8 จัดโครงการขอความร่วมมือกับกิจการของเอกชนตามหลักความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัทเอกชน (CSR) สนับสนุนการศึกษาด้วยการสร้างอาคารเรียน จัดหาอุปกรณ์การศึกษาและการกีฬา จักรยานสำหรับนักเรียนขี่ไปโรงเรียน ฯลฯ	4.79	.50	มากที่สุด
รวม	4.81	.42	มากที่สุด

จากตาราง 60 พบว่า ผลการยืนยันยุทธศาสตร์การพัฒนาครัวเรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวสะพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับดังนี้ พัฒนาการของภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ ด้วยการสร้างระบบการเขียนอักษรภาษาชนเผ่าด้วยอักษรลาว ($\bar{X} = 4.90$) การศึกษานอกระบบ สร้างศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สำหรับประชาชนทั่วไป เด็กและเยาวชนที่ไม่มีโอกาสเรียนในโรงเรียน สอนการเขียนภาษาชนเผ่าด้วยภาษาลาวแล้ว

ค้อยเรียนภาษาลาว ทั้งนี้เพื่อ่ง่ายต่อการเรียนรู้ภาษาลาว ($\bar{X} = 4.85$) และการศึกษาภาษาชาติพันธุ์ในระบบสำหรับเด็ก และเยาวชน ($\bar{X} = 4.85$)

ตาราง 61 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงมาตรฐานผลการยืนยันยุทธศาสตร์การพัฒนาครัวเรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านสาธารณสุข โดยรวมและรายข้อ

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม (n=55)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
2. ยุทธศาสตร์ด้านสาธารณสุข			
2.1 ติดตั้งตู้ยาประจำบ้านทุกบ้าน ด้วยยาสามัญทั้งแผนตะวันตกและพื้นบ้าน (สมุนไพร)	4.78	.26	มากที่สุด
2.2 จัดตั้งศูนย์สุขภาพชุมชนเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลเรื่องความเจ็บป่วยของคนในชุมชน ความรู้ภูมิปัญญาสมุนไพรและการรักษาโรคแบบพื้นบ้าน การฝึกอบรมเพื่อให้ประชาชนสามารถดูแลสุขภาพตนเองได้	4.75	.35	มากที่สุด
2.3 จัดตั้งกลไกการดูแลสุขภาพ โดยการฝึกอบรมบุคลากรอาสาสมัครสาธารณสุขในชุมชนเพื่อดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐาน	4.80	.26	มากที่สุด
2.4 ฟื้นฟูองค์ความรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องการรักษาสุขภาพของชาติพันธุ์	4.75	.31	มากที่สุด
รวม	4.77	.25	มากที่สุด

จากตาราง 61 พบว่า ผลการยืนยันยุทธศาสตร์การพัฒนาครัวเรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านสาธารณสุข โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ จัดตั้งกลไกการดูแลสุขภาพ โดยการฝึกอบรมบุคลากรอาสาสมัครสาธารณสุขในชุมชนเพื่อดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.80$) ติดตั้งตู้ยาประจำบ้านทุกบ้าน ด้วยยาสามัญทั้งแผน

ตะวันตกและพื้นบ้าน (สมุนไพร) ($\bar{X} = 4.78$) และ พื้นพ้องค์ความรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่อง การรักษาสุขภาพของชาติพันธุ์ ($\bar{X} = 4.75$)

ตาราง 62 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงมาตรฐานผลการยืนยันยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์เรือน ให้พื้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านอาหาร โดยรวม และรายชื่อ

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม (n=55)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
3. ยุทธศาสตร์ด้านอาหาร			
3.1 พื้นพ้องค์ความรู้เรื่องอาหาร/โภชนาการของกลุ่มชาติพันธุ์	4.64	.49	มากที่สุด
3.2 อบรมการผลิตอาหารที่ไม่ทำลายคุณค่าทางโภชนาการให้แก่ประชาชน	4.75	.50	มากที่สุด
3.3 สนับสนุนชุมชนผลิตอาหารที่ปลอดภัยต่อสุขภาพด้วยเกษตรอินทรีย์และเกษตรกรรมชาติ	4.84	.49	มากที่สุด
3.4 ส่งเสริมการปลูกพืชแบบผสมหลายอย่าง (ไม่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว) เน้นปลูกพืชทุกชนิดที่ต้องการใช้เป็นอาหาร เพื่อให้พึ่งตนเองได้ หากมีเหลือจากการบริโภคจึงจะจำหน่ายเป็นรายได้เสริม	4.85	.50	มากที่สุด
3.5 ส่งเสริมการผลิตอาหารด้วยระบบวนเกษตรที่สามารถปลูกพืชผสมในสวนป่า และการจัดการป่าชุมชนให้เป็นคลังอาหารที่ยั่งยืนของชุมชน	4.60	.49	มากที่สุด
3.6 สนับสนุนการก่อตั้งกองทุนเพื่อการเกษตรสำหรับกลุ่มครัวเรือนยากจนโดยเฉพาะ เริ่มต้นด้วยการให้ทุนเริ่มต้น และส่งเสริมการออม ให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัดการกองทุน	4.90	.50	มากที่สุด
3.7 ส่งเสริมการวิจัยหาพืชและสัตว์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และดินฟ้าอากาศ	4.67	.47	มากที่สุด

ตาราง 62 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม (n=55)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
รวม	4.75	.41	มากที่สุด

จากตาราง 62 พบว่า ผลการยืนยันยุทธศาสตร์การพัฒนาครัวเรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านอาหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ สนับสนุนการก่อตั้งกองทุนเพื่อการเกษตรสำหรับกลุ่มครัวเรือนยากจนโดยเฉพาะ เริ่มต้นด้วยการให้ทุนเริ่มต้น และส่งเสริมการออม ให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัดการกองทุน ($\bar{X} = 4.90$) ส่งเสริมการปลูกพืชแบบผสมหลายอย่าง (ไม่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว) เน้นปลูกพืชทุกชนิดที่ต้องการใช้เป็นอาหาร เพื่อให้พึ่งตนเองได้ หากมีเหลือจากการบริโภคจึงจะจำหน่ายเป็นรายได้เสริม ($\bar{X} = 4.85$) ชุมชนผลิตอาหารที่ปลอดภัยต่อสุขภาพด้วยเกษตรอินทรีย์ และเกษตรธรรมชาติ ($\bar{X} = 4.84$)

ตาราง 63 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการยืนยันยุทธศาสตร์การพัฒนาครัวเรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านที่อยู่อาศัย โดยรวมและรายข้อ

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม (n=55)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4. ยุทธศาสตร์ด้านที่อยู่อาศัย			
4.1 ส่งเสริมให้ประชาชนใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นสร้างที่อยู่อาศัยบนพื้นฐานความรู้ด้านสถาปัตยกรรมที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และถูกสุขลักษณะ	4.62	.26	มากที่สุด
4.2 ศึกษาดูงาน/แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องการรวมกลุ่มกันสร้างที่อยู่อาศัยกับกลุ่มชาติพันธุ์ผู้ไทที่มีองค์ความรู้ด้านนี้	4.72	.26	มากที่สุด

ตาราง 63 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม (n=55)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4.3 ส่งเสริมการสร้างกลุ่มออมทรัพย์เพื่อสร้างที่อยู่อาศัย	4.60	.18	มากที่สุด
4.4 สนับสนุนการก่อสร้างระบบฝายน้ำล้นและระบบประปาภูเขา ต่อท่อจากฝายน้ำล้นเข้าสู่หมู่บ้านและครัวเรือน	4.76	.18	มากที่สุด
4.5 สนับสนุนการสร้างส้วมหลุมด้วยฐานไม้ฝาปิดในระยะแรก และเปลี่ยนเป็นฐานซีเมนต์ในเวลาต่อไป	4.70	.26	มากที่สุด
รวม	4.67	.20	มากที่สุด

จากตาราง 63 พบว่า ผลการยืนยันยุทธศาสตร์การพัฒนาครัวเรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวชะพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านที่อยู่อาศัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ สนับสนุนการก่อสร้างระบบฝายน้ำล้นและระบบประปาภูเขา ต่อท่อจากฝายน้ำล้นเข้าสู่หมู่บ้านและครัวเรือน ($\bar{X} = 4.76$) ศึกษาดูงาน/แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องการรวมกลุ่มกันสร้างที่อยู่อาศัยกับกลุ่มชาติพันธุ์ผู้ไทที่มีองค์ความรู้ด้านนี้ ($\bar{X} = 4.72$) และ สนับสนุนการสร้างส้วมหลุมด้วยฐานไม้ฝาปิดในระยะแรก และเปลี่ยนเป็นฐานซีเมนต์ในเวลาต่อไป ($\bar{X} = 4.70$)

ตาราง 64 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงมาตรฐานผลการยืนยันยุทธศาสตร์การพัฒนาคircuitเรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านเส้นทางคมนาคม โดยรวมและรายข้อ

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม (n=55)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ยุทธศาสตร์ด้านเส้นทางคมนาคม			
5.1 สำรวจเส้นทางที่เหมาะสมในการเชื่อมต่อหมู่บ้านและแหล่งท่องเที่ยว	4.62	.26	มากที่สุด
5.2 ส่งเสริมการสร้างถนน และสะพาน ด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมที่ชาวบ้านสามารถดูแลบำรุงรักษาด้วยตนเองได้	4.60	.18	มากที่สุด
5.3 ขอกการสนับสนุนจากหน่วยงานธุรกิจเอกชนเพื่อสร้างถนน และสร้างสะพาน	4.70	.50	มากที่สุด
5.4 สนับสนุนโครงการจัดหาจักรยานใช้แล้วให้ชาวบ้านยืมใช้ในการเดินทางระหว่างหมู่บ้าน	4.70	.45	มากที่สุด
รวม	4.65	.33	มากที่สุด

จากตาราง 64 พบว่า ผลการยืนยันยุทธศาสตร์การพัฒนาคircuitเรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านเส้นทางคมนาคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ สนับสนุนโครงการจัดหาจักรยานใช้แล้วให้ชาวบ้านยืมใช้ในการเดินทางระหว่างหมู่บ้าน ($\bar{X} = 4.70$) ขอกการสนับสนุนจากหน่วยงานธุรกิจเอกชนเพื่อสร้างถนน และสร้างสะพาน ($\bar{X} = 4.70$) และ สำรวจเส้นทางที่เหมาะสมในการเชื่อมต่อหมู่บ้านและแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.62$)

ตาราง 65 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการยืนยันยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์เรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านข้อมูลข่าวสาร โดยรวมและรายข้อ

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม (n=55)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
6. ยุทธศาสตร์ด้านข้อมูลข่าวสาร			
6.1 สนับสนุนการสร้างหอกระจายข่าว	4.70	.45	มากที่สุด
6.2 สนับสนุนการสร้างระบบวิทยุสื่อสารที่เชื่อมโยงชุมชนเข้าด้วยกัน	4.52	.26	มาก
6.3 สนับสนุนการสร้างศูนย์ข้อมูลข่าวสารในชุมชน ได้แก่ กระดานข่าว ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จัดชุดคอมพิวเตอร์เพื่อการเชื่อมโยงระบบอินเทอร์เน็ตตามศักยภาพของชุมชน	4.55	.45	มากที่สุด
6.4 สนับสนุนการฝึกอบรมนักจัดรายการวิทยุชุมชน เพื่อให้ความรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อชาวบ้าน	4.50	.45	มากที่สุด
6.5 สนับสนุนเครื่องรับวิทยุประจำหน่วยต่าง ๆ ของหมู่บ้าน โดยเน้นการติดตั้งไว้ที่ครัวเรือนที่ยากจน	4.67	.47	มากที่สุด
6.6 สนับสนุนหม้อแปลงไฟฟ้าสำหรับครัวเรือนที่ยากจน หรือจัดทำโครงการที่สนับสนุนโดยหน่วยงานของเอกชน	4.82	.26	มากที่สุด
รวม	4.62	.33	มากที่สุด

จากตาราง 65 พบว่า ผลการยืนยันยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์เรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านข้อมูลข่าวสาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ สนับสนุนหม้อแปลงไฟฟ้าสำหรับครัวเรือนที่ยากจน หรือจัดทำโครงการ

ที่สนับสนุนโดยหน่วยงานของเอกชน ($\bar{X} = 4.82$) สนับสนุนการสร้างหอกระจายข่าว ($\bar{X} = 4.70$) และ สนับสนุนเครื่องรับวิทยุประจำหน่วยต่างๆ ของหมู่บ้าน โดยเน้นการติดตั้งไว้ที่ครัวเรือนที่ยากจน ($\bar{X} = 4.67$)

ตาราง 66 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงมาตรฐานผลการยืนยันยุทธศาสตร์การพัฒนาครัวเรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านรายได้ โดยรวมและรายข้อ

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม (n=55)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
7. ยุทธศาสตร์ด้านรายได้			
7.1 สนับสนุนการปลูกพืช/ผักเมืองหนาวที่ปลอดภัยต่อสุขภาพผู้บริโภค	4.72	.20	มากที่สุด
7.2 สนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่	4.65	.24	มากที่สุด
7.3 สนับสนุนการสร้างศูนย์เรียนรู้ชุมชน เพื่อให้การฝึกอาชีพบนต้นทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนโดยใช้วิทยากรในหมู่บ้าน เช่น ผู้รู้เรื่องเครื่องจักสาน ฯลฯ เป็นต้น	4.63	.18	มากที่สุด
7.4 ส่งเสริมการพัฒนาตลาดชายแดนลาว-เวียดนาม	4.51	.25	มากที่สุด
7.5 สสำรวจสถานที่แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของชุมชน	4.53	.26	มากที่สุด
7.6 สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงธรรมชาติโดยการจัดการของชุมชน	4.65	.24	มากที่สุด
7.7 สนับสนุนการอบรมชาวบ้านเป็นมัคคุเทศก์ในท้องถิ่น	4.54	.20	มากที่สุด
7.8 สนับสนุนการรวมกลุ่มชาวบ้านเพื่อจัดตั้งวิสาหกิจของชุมชน เช่น โฮมสเตย์	4.57	.27	มากที่สุด
รวม	4.60	.17	มากที่สุด

จากตาราง 66 พบว่า ผลการยืนยันยุทธศาสตร์การพัฒนาครัวเรือนให้พ้นความยากจน เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สปป.ลาว ด้านรายได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ สนับสนุนการปลูกพืช/ผักเมืองหนาวที่ปลอดภัยต่อสุขภาพผู้บริโภค ($\bar{X} = 4.72$) สนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ($\bar{X} = 4.65$) และ สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงธรรมชาติโดยการจัดการของชุมชน ($\bar{X} = 4.65$)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร